

A kereszténység nem a magányos hősök vallása

Szerzetesek, seminaristák és elöljárók találkoztak Pannonhalmán

Fotó: Lambert Attila

(Tudósításunk az Unitas találkozóról a 3. oldalon)

A Ferences Mária Misszió
nővérei Magyarországon
5. oldal

Elhunyt Gustavo Gutiérrez,
a felszabadítás
teológiájának atyja
7. oldal

Bódi Mária Magdolna
emlékezete
11. oldal

Ferenc pápa: A szinodális stílust együtt tanuljuk, apránként

A Szentatya felszólalásával fejeződött be a Püspöki Szinódus tizenhatodik rendes közgyűlésének második ülészsaka október 26-án a vatikáni VI. Pál Teremben.

Beszédében bejelentette, hogy nem szándékozik szinódus utáni apostoli buzdítást kiadni, mert a záródokumentumban „már nagyon konkrét javaslatok vannak, melyek útmutatásként szolgálhatnak” a helyi egyházaknak.

(Folytatás a 2. oldalon)

„Szeretett bennünket”

Ferenc pápa enciklikája Jézus szívééről

A Szentatya október 24-én sajtótájékoztató keretében tette közzé Ferenc pápa Dilexit nos kezdetű negyedik enciklikáját, mely „Jézus Krisztus szívének emberi és isteni szeretetéről” szól.

A 220 pontból álló, spanyol nyelven írt enciklika arra hív bennünket, hogy újítsuk meg a Jézus szíve iránti tiszteletünket, hogy ne feledkezzünk meg a hit gyengédségéről, mások szolgálatának örömeiről és a küldetés iránti buzgóságról, Jézus szíve ugyanis szeretetre ösztönöz és testvéreinkhez küld bennünket. Az enciklika a Szent István Társulat kiadásában, a Pápai Megnyilatkozások sorozatban hamarosan magyarul is megjelenik, a Vatikán honlapján a spanyol eredetin kívül már számos fordításban is olvasható.

A következőkben Alessandro Di Bussolo összefoglalójának fordítását közöljük.

„Szeretett bennünket” – mondja Szent Pál Krisztusra utalva (Róm 8,37), hogy ráébredsen bennünket arra, hogy ettől a szeretettől „semmi sem szakíthat el bennünket” (Róm 8,39).

Így kezdődik Ferenc pápa negyedik enciklikája, amelynek címét a szö-

veg kezdő szavai adják: Dilexit nos, alcíme pedig: Jézus Krisztus szívének emberi és isteni szeretetéről. „Nyitott szíve megelőz és feltétel nélkül vár bennünket, anélkül, hogy bármilyen előzetes követelményt támasztana, hogy szerethessen bennünket és hogy felajánlja barátságát: elsőként ő szeretett bennünket (vö. 1Jn 4,10). Jézusnak köszönhetően »megismertük és elhittük Isten irántunk való szeretetét« (1Jn 4,16)” (1).

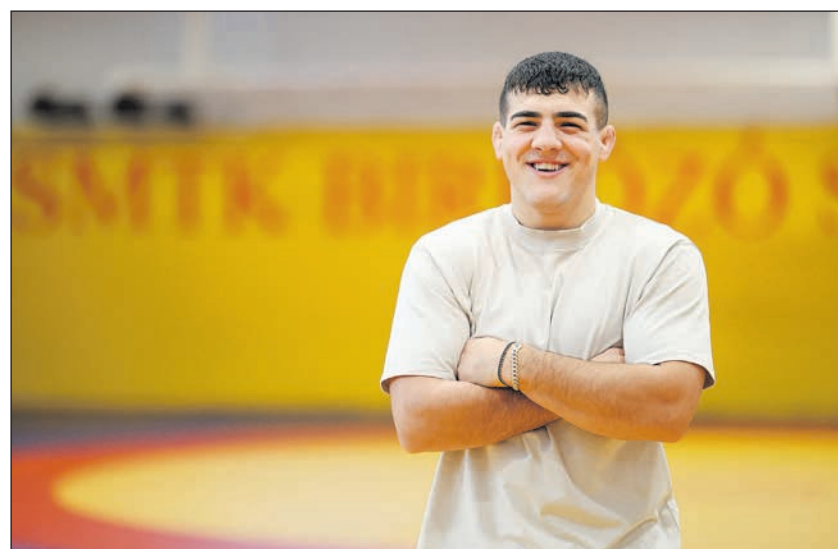
A szent szív jelképe

Abban a társadalomban, amelyben elszaporodnak „a vallásosság olyan formái, melyek nem utalnak egy szeretet-Istennel való személyes kapcsolatra” (87), és amikor a kereszténység gyakran elfelejti „a hit gyengédségét, az odaadó szolgálat örömeit, a személytől személyhez szóló küldetés buzgóságát” (88), Ferenc pápa azt javasolja, hogy mélyebben ismerjük meg szeretetét, melyet az ő szent szíve jelképez, és arra biztat, hogy újítsuk meg iránta való hiteles tiszteletünket, emlékezve arra, hogy Krisztus szívében „az egész evangéliumot megtaláljuk” (89): szívében „végre felismerjük önmagunkat és megtanulunk szeretni” (30).

(Folytatás a 2. oldalon)

Másokon segít az olimpikon

Találkozás Losonczy Dávid világbajnok birkózóval

Losonczy Dávid 2023-ban világbajnok lett a kötöttfogású birkózó-világbajnokságon 87 kilogrammos súlycsoportban, idén pedig ötödik helyen végzett a párizsi olimpián. Mindenkit meglepett, hogy a huszonéves fiatalember rászorulóknak ajánlotta fel a versenyeért járó pénzjutalmat. Dáviddal Budapesten, az Erzsébeti Spartacus Munkás Testedző Kör (ESMTK) Birkózó Sportszakosztályának edzőtermében találkoztunk.

– Gratulálok az elért sportteljesítményéhez és ahhoz az egyedülálló döntéséhez, hogy játékos célra ajánlotta fel az olimpiai ötödik helyért járó pénzösszeget! Már tavaly is rászorulóknak ajándékozta a hárommillió forintot, amit a világbajnoki címéért kapott. Kiket segített akkor, és kiket segít most az adománnyal?

– Tavaly három részre osztottam a világbajnoki címért járó jutalmat: a Katolikus Egyház, nyugdíjasok és lakhatási gondokkal küzdő emberek kaptak egy-egy millió forintot. Az olimpiai ötödik helyezéért járó összegből most rajtuk kívül a Semmelweis Egyetemnek, kórházaknak és

állatmenhelyeknek is szeretnék adni. A kapott 15,73 millió forintot a saját pénzemről kiegészítettem 16 millióra, hogy kerek legyen az összeg. Az átutalások egy része már megtörtént, de szeretném, ha a rászoruló karácsonykor kapnák meg a fennmaradó részt, hogy szebb legyen az ünnepük. Talán kicsit a Jóistenhez is közelebb hozza őket ez az ajándék.

– Honnan jött az indíttatás erre a páratlan adományozásra?

– Párizsban természetesen én is azért küzdöttem, hogy olimpiai bajnok legyek, nem a pénzért.

(Folytatás a 9. oldalon)

A szinodális stílust együtt tanuljuk, apránként

Az alábbiakban Ferenc pápának a püspöki szinódus második ülészaka végén mondott beszédének fordítását olvashatják.

Kedves testvéreim és nővéreim!

A záródokumentumban összegyűjtöttük azoknak az éveknél a gyümölcsét – legalább három évét –, amelyekben igyekeztünk meghallgatni Isten népét, és a Szentlélekre figyeltünk, hogy jobban megértsük, mi módon legyünk „szinodális Egyház” a mai korban. Az egyes fejezetek elején olvasható bibliai utalások úgy formálják az üzenetet, hogy összekapcsolják a Feltámadt Úr tetteivel és szavaival, aki arra hív, hogy evangéliumának tanúi legyünk, elsőként az életünkkel, és csak utána a szavainkkal.

A dokumentum, melyet szavazzal elfogadtunk, hármias ajándék. Először is nekem, Róma püspökének. Amikor Isten Egyházát szinódusra hívtam össze, tudatában voltam annak, hogy szükségem van rátok, püspökökre és a szinodális út tanúira. Köszönöm nektek!

Róma püspökének is – gyakran emlékeztetem magam és benneteket – gyakorolnia kell a meghallgatást, sőt, gyakorolni akarja a meghallgatást, hogy válaszolni tudjon az Igének, aki nap mint nap megismétli neki: „Erősítsd meg testvéreidet... Legeltesd juhaimat!”

Az én feladatom, mint jól tudjátok, az, hogy megőrizsem és előmozdít-sam – ahogyan Szent Bazil tanítja – a harmóniát, amelyet a Lélek továbbra is teremt Isten Egyházában, az egyházak közötti kapcsolatokban, az összes küzdelem, feszültség és megosztottság ellenére, melyek az Isten országának teljes megnyilvánulása

felé vezető utunkat jellemzik. Izajás próféta látomása arra biztat, hogy Isten országát olyan lakomaként képzeljük el, amelyet Isten minden nép számára készített. Mindenki-nek, abban a reményben, hogy senki sem fog hiányozni. Mindenki-nek, mindenkinek, mindenkinek! Kivétel nélkül, mindenkinek! És a kulcsszó ez: harmónia.

Amit a Lélek tesz az első erős megnyilvánulásakor, pünkösdi reggelén, az az, hogy harmonizálja a különbözőségeket, a nyelveket...

Harmónia! Ezt tanítja a II. Vatikáni Zsinat, amikor azt mondja, hogy az Egyház „olyan, mint egy szentség”: jele és eszköze Isten várákoszának, aki már megterített, és vár.

Kegyelme az ő Lelkén keresztül szeretetszavakat suttog mindannyiunk szívébe. Mi azt a feladatot kaptuk, hogy felerősítsük ennek a suttogásnak a hangját, és ne gördítsünk akadályokat eléje; hogy kapukat nyissunk, és ne falakat emeljünk. Mennyi kárt okoznak az Egyház emberei – férfiak és nők egyaránt –, amikor falakat emelnek, mennyi kárt! Mindenki, mindenki, mindenki! Nem szabad a „kegyelem kiosztóiként” viselkednünk, akik kisajátítják a kincset azzal, hogy megkötik az irgalmas Isten kezét.

Emlékezzünk, ezt a szinodusi közgyűlést azzal kezdtük, hogy bocsánatot kértünk, szegyenkeztünk, elismertük, hogy mindannyian irgalmat nyertek vagyunk. Van egy verse Madeleine Delbrêlnek, a periferiák misztikusának, aki így buzdított: „Főképp merevek ne legyetek!” A merevség bűn, olyan bűn, amely néha a papságot és a szerzeteseket is jellemzi. Madeleine Delbrêl verséből

olvasok néhány sort. Ez egy imádság. Így fogalmaz: „Azt hiszem, talán már elegend van azokból, akik mindig arról beszélnek, hogy vezényszóra szolgálnak téged, akik professzori talárban ismernek téged, akik szabályokat betartva jutnak el hozzád, akik régi házaskozhoz hasonlóan szeretnek téged.[...]Add, hogy életünket ne úgy éljük, mint egy sakkjátszmát, ahol mindent kiszámolunk, ne úgy, mint egy küzdelmet, ahol minden nehéz, ne úgy, mint egy tantételt, mely a fejünket töri, hanem végtelen ünnepként, ahol újból és újból találkozunk veled, bálként, táncként, kegyelmed ölelésében, a szeretet mindenhol zúgó zenéjével.”

Ezek a verssorok szolgálhatnának háttérzenéül, amellyel a záródokumentumot fogadjuk. És most, a szinodális út során elért eredmények fényében, döntéseket kell hoznunk.

A mai háborús időkben a béke tanúinak kell lennünk, azáltal is, hogy megtanulunk tényleges formát adni a különbözőségeket együttélésének. Ezért nem áll szándékomban „apostoli buzdítást” közzétenni. Elég az, amit jóváhagytunk. A záródokumentumban már nagyon konkrét javaslatok vannak, melyek útmutatásként szolgálhatnak az egyházak küldetéséhez a különböző földrészekben, a különböző kontextusokban: ezért teszem azonnal hozzáférhetővé mindenki számára, ezért mondtam, hogy tegyük közzé. Ezzel szeretném elismerni a megtett szinodális út értékes eredményét, melyet ezzel a záródokumentummal átdok Isten hívó, szent népének.

Az Egyház életének a záródokumentumban említett egyes aspektusait illetően, valamint azokat a

témákat illetően, amelyeket a tíz „munkacsoportra” bízunk – melyeknek szabadon kell dolgozniuk, hogy nekem javaslatokat tegyenek –, időre van szükség ahhoz, hogy az egész Egyházat érintő döntések születhessenek. Én tehát folytatom a püspökök és a rájuk bízott egyházak meghallgatását.

Ez nem a döntések határozatlan időre való elhalasztásának klasszikus módja. Ez az, ami megfelel a szinodális stílusnak, amellyel a péteri szolgálót is gyakorolni kell: meghallgatni, összehívni, megvizsgálni, dönteni és értékelni. Ezekben a lépésekben pedig szükség van szünetre, csendre, imára. Ezt a stílust együtt tanuljuk, apránként. A Szentlélek hív és támogat bennünket ebben a tanulásban, amelyet megtérési folyamatként kell felfognunk. A Szinódus Főtitkársága és a Kúria összes dikasztériuma segít majd ebben a feladatban.

A záródokumentum ajándék Isten egész hívó népe számára, annak sokféle kifejeződési formájában. Nyilvánvaló, hogy nem mindenki fogja elolvasni: főként ti lesztok azok, akik sokakkal együtt megismertetik a benne foglaltakat a helyi egyházakban. A szöveg a szerzett tapasztalatokról való tanúságtétel nélkül sokat veszítene értékéből.

Kedves testvéreim, amit megtapasztaltunk, az olyan ajándék, amelyet nem tarthatunk meg magunknak. Az ebből a tapasztalatból fakadó lendület – melynek a záródokumentum a tükröképe – bátorságot ad annak tanúsításához, hogy lehetséges együtt járni a sokféleségben, anélkül, hogy elítélnénk egymást.

A világ összes táját képviseljük, melyeket erőszak, szegénység, kö-

zömbösség jellemez. Együtt, azzal a reménnyel, amely nem csal meg, egyesülve Isten szívünkbe kiáradt szeretetében, nemcsak álmodhatunk a békéről, hanem minden erőnkkel dolgozhatunk is azon, hogy – talán nem is beszélve sokat a szinodalitásról – megvalósuljon a béke a meghallgatás, a párbeszéd és a kien-gesztelődés folyamatainak keresztül. A küldetésért létező szinodális Egyháznak most arra van szüksége, hogy a megosztott szavakat tettek kísérjék. Ez a követendő út.

Mindez a Szentlélek ajándéka: Ő az, aki harmóniát teremt, ő maga a harmónia. Szent Bazilnak nagyon szép teológiája van erről. Ha tudjátok, olvassátok el Szent Bazilnak a Szentlélekről szóló értekezését. A Lélek maga a harmónia. Testvéreim, folytatódjék a harmónia akkor is, amikor elhagyjuk ezt a termet, és a feltámadt Krisztus Lehelete segítsen bennünket abban, hogy megosszuk a kapott ajándékokat! És ne felejtsetek – ismét csak Madeleine Delbrêl szavait idézem –, hogy „van-nak helyek, ahol a Lélek fúj, de egy Lélek van, aki mindenütt fúj”.

Szeretnék köszönetet mondani mindannyiatoknak, és köszönjük meg egymásnak! Köszönetet mondok Grech bíboros úrnak és Hollerich bíboros úrnak a munkájukért, a két titkárnak, Nathalie-nak és San Martin-nak – jól csináltátok! –, Batocchio és Costa atyának, akik nagyon sokat segítettek nekünk! Üdvözlöm mindazokat, akik a háttérben dolgoztak, és akik nélkül mindezt nem tudtuk volna véghezvinni. Nagyon köszönöm nektek! Az Úr áldjon meg benneteket! Imádkozunk egymásért! Köszönöm!

Fordította: Tózsér Endre SP

(Folytatás az 1. oldalról)

Szemlátomást a világ elveszítette szívét

Ferenc pápa elmagyarázza, hogy Krisztus szeretetével találkozáva „képesse válnunk testvéri kapcsolatok létesítésére, minden ember méltóságának elismerésére és közös otthonunk közös gondozására”, ahogyan arra a Laudato si’ és a Fratelli tutti (217) kezdetű enciklikáiban is buzdít bennünket. Krisztus szíve előtt állva arra kéri az Urat, hogy „ismét essen meg a szíve ezen a megsebzett földön”, és öntse rá „világosságának és szeretetének kincseit”, hogy a háborúk, a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek, a fogyasztói szemlélet és a technológia emberellenes használata között tengődő világ „visszanyerje azt, ami a legfontosabb és a legszükségesebb: a szívet” (31).

Az enciklika készítésének bejelentésekor, a június 5-i általános kihallgatás végén a pápa azt mondta: „Hiszem, hogy nagyon jól tesz nekünk, ha az Úr szeretetének olyan aspektusairól elmélkedünk, amelyek megvilágíthatják az egyházi megújulás útját, s amelyek valami jelentőset mondanak annak a világnak is, amely úgy tűnik, elvesztette a szívét.” Arra is emlékeztetett, hogy „tavaly december 27-én volt a háromszázötvenedik évfordulója annak, hogy Jézus szentséges szíve először jelent meg Alacoque Szent Margitnak. Ekkor egy olyan ünnepelési időszak kezdődött, amely jövő év június 27-én ér véget.”

A szívhez való visszatérés fontossága

Ez a Jézus szívének szeretetéről szóló enciklika – mely egy rövid bevezetőből és öt fejezetből áll –, „összegyűjti – ahogyan a Szentatyja júniusban fogalmazott – a korábbi tanítóhivatali szövegeknek és a Szentírásig visszanyúló hosszú történelemnek az érté-

kes gondolatait, hogy újra javasolja az egész Egyháznak ezt a lelki szépségben gazdag kultikus formát”.

Az első fejezet – A szív fontossága – elmagyarázza, miért szükséges „visszatérni a szívhez” egy olyan világban, amelyben megkísért bennünket, hogy „telhetetlen fogyasztókká és a piac gépezetének rabszolgáivá váljunk” (2). A dokumentum elemzi, mit értünk „szív” alatt: a Biblia úgy beszél róla, mint arról a középpont-ról, „amely minden felszín mögött ott van” (4), mint olyan helyről, ahol „nem számít, mit mutatunk kifelé, vagy mit rejtgetünk, ott mi magunk vagyunk” (6). A szívhez vezetnek a fontos kérdések: milyen értelmet akarok adni az életemnek, a döntéseimnek vagy a tetteimnek, ki vagyok én Isten előtt (8). A pápa rámutat, hogy a szív jelenlegi leértékelése „a görög és kereszténység előtti racionalizmusból, a kereszténység utáni idealizmusból és a materializmusból” ered, így a nagy filozófiai gondolkodásban olyan fogalmakat részesítettek előnyben, mint „az értelem, az akarat vagy a szabadság”. És mivel a szívnek nem találtak helyet, még „az eszméjét sem dolgozták ki kellő mélységben annak a személyes középpontnak, amely mindent egyesíteni képes” (10). Ezzel szemben a pápa arra figyelmeztet, hogy fel kell ismer-nünk, hogy „én vagyok a szívem, mert ez az, ami megkülönböztet, ami lelki identitásomban meghatároz, és ami másokkal közösségre kapcsol” (14).

A szívből kiindulva megváltozhat a világ

A szív az, „ami egybekapcsolja a töredékeket”, és ami lehetővé tesz „minden hiteles kapcsolatot, mert

az a kapcsolat, amelyet nem szívvel építünk, képtelen legyőzni az individualizmus bomlasztó hatását” (17). Olyan szentek lelkesége, mint Loyolai Szent Ignác (az Úr barátságának elfogadása a szívünkön múlik) és Szent John Henry Newman (az Úr úgy üdvözít, hogy szent szívéből szól a szívünk-höz), arra tanít bennünket – írja a Szentatyja –, hogy „Jézus élő és jelen lévő szíve előtt a Lélek által megvilágosított elménk megérti Jézus szavait” (27). És ennek társadalmi következményei is vannak, mert „a szívből kiindulva” megváltozhat a világ (28).

Szeretetgesztusok és szeretetszavak

A második fejezet Krisztus szeretetének gesztusairól és szavairól szól. A gesztusokat, melyekkel barátként bánik velünk, és megmutatja, hogy Isten „közelség, együttérzés és gyengédség”, a samariai asszonnyal, a Nikodémussal, a prostituálttal, a házasságtörő asszonnyal és az út szélén várakozó vakkal való találkozásában látjuk (35). Tekintete, mely „lényed legmélyét kémleli” (39), azt mutatja, hogy Jézus „egész figyelmét az emberekre, gondjaikra, szenvedéseikre fordítja” (40). Úgy, hogy „megcsodálja a jó dolgokat, amelyeket felismer bennünk” – mint a századosban –, még ha mások nem vesznek is róluk tudomást (41). Legbeszédesebb szeretetszava a „keresztre feszítettség”, miután barátját, Lázárt megsiratta, és szenvedett az Olajfák kertjében, an-

nak tudatában, hogy erőszakos halált fog szenvedni „azok keze által, akiket annyira szeretett” (46).

Annak a szívnek a titka, amely annyira szeretett...

A harmadik fejezetben – Ez az a szív, amely annyira szeretett – a pápa felidézi, hogy az Egyház miként gondolkodik és gondolkodott a múltban „az Úr szívének szent misztériumáról”. Ezt XII. Piusz Haurietis aquas kezdetű enciklikájára hivatkozva teszi, mely a Jézus szíve tiszteletről szól (1956). Világossá teszi, hogy „Krisztus szívének tisztelete nem egy Jézus személyétől elválasztott szervnek az imádása”, mert „az egész Jézus Krisztust imádjuk, az emberré lett Isten Fiát, akit egy olyan kép ábrázol, amelyen ki van emelve a szíve” (48). A hús-vér szív képe, hangsúlyozza a pápa, annak szemlélésében segít, hogy „Jézus Krisztus szívének szeretete nemcsak az isteni szeretetet foglalja magában, hanem az emberi szeretet értelmeire is kiterjed” (61). Jézus szíve, folytatja Ferenc pápa – XVI. Benedeket idézve –, „hármas

szeretetet” tartalmaz: a fizikai szív érző szeretetét „és kettős lelki szeretetét, az emberi és az isteni szeretetét” (66), amelyben „a végtelent találjuk a végesben” (64).

Jézus szentséges szíve az evangélium összefoglalása

Egyes, különösen a Krisztus szívét tisztelő szenteknek a látomásai – mutat rá Ferenc pápa – „jó ösztön-zők, melyek motiválhatnak és nagyon hasznosak lehetnek”, de „nem olyasmik, amiket a hívők kötelesek lennének úgy elhinni, mintha Isten szavai lennének”. A pápa ezután – XII. Piuszal – emlékeztet arra, hogy nem lehet azt mondani, hogy a Jézus szíve tisztelet „magánkinyilatkoztatásoknak köszönheti eredetét”. El-lenkezőleg, „a Krisztus szíve iránti tisztelet lényegileg fontos keresztény életünkhöz, amennyiben teljes hívó és imádó nyitottságot jelent az Úr isteni és emberi szeretetének misztériumára, olyannyira, hogy ismét-ten kijelenthetjük, hogy a szent szív az evangélium összefoglalása” (83). A pápa ezután arra biztat bennünket, hogy azért újítsuk meg a Krisztus szíve iránti áhítatunkat, hogy ezzel is fellépjünk „egy »test nélküli lelkiség« új megnyilvánulási ellen, melyek elszaporodnak a társadalomban” (87). Vissza kell térni az „evangélium megtestesült összefoglalásához” (90), szemben „a csak külső tevékenysé-gekre összpontosító közösségekkel és pástorokkal, az evangéliumot nélkülöző strukturális reformokkal, a megszállott szervezetekkel, a világiás projektekkel, a szekularizált elgondolásokkal, a szükségességek beállított javaslatokkal, melyeket időnként mindenki-re rá akarnak erőltetni” (88).

(A következő számunkban folytatjuk.)

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

A kereszténység nem a magányos hősök vallása

Szerzetesek, seminaristák és elöljárók találkoztak Pannonhalmán

Az ország különböző pontjairól érkezett seminaristák, férfi és női szerzetesnövendékek, szemináriumi és szerzetesi elöljárók közel százan vettek részt az idei Unitas találkozón, amelynek a Pannonhalmi Főapátság adott otthont. „Ha tudnánk, hogy már csak egy évünk van hátra, mi lenne az, amiért élni szeretnénk?” – tette fel a kérdést az előadó, Luigi Epicoco, a Szentszék Kommunikációs Dikasztériumának egyházi tanácsosa, aki szembenézésre és válaszadásra hívta a növendékeket.

Pannonhalmán, a gimnázium dísztermében Hortobágyi Cirill főapát köszöntötte az Unitas résztvevőit, s felelevenítette a találkozó kezdetét. Az előzmények a 70-es évekre nyúlnak vissza, amikor bencés, piarista és ferences növendékek elhatározták, hogy a november 7-én ünnepezt „nagy októberi szocialista forradalom” napját közös kirándulással töltik. „Transzcendentális technikumba járunk – válaszolták a Vértesben szembejövő túrázók kérdésére, hiszen akkor még erősen tiltott volt az ilyen csoportosulás. Locker Margit vezetésével később az iskolánövérsek is csatlakoztak hozzájuk. A 90-es évektől Fehérvári Jákó és növendéktársai adtak új lendületet az összejövetelnek, majd a szerzetesek kiegészültek a seminaristákkal. A Bazilika 800 emlékévként belül most mi vagyunk a házigazdák: az öreg bazilikába hívtuk a magyar Egyház fiataljait” – köszöntötte a résztvevőket Hortobágyi Cirill.

Az Unitas előadója Luigi Maria Epicoco, a L'Aquilai Egyházmegye lelkipásztora volt. Az érseki székhelyet az elmúlt évek legpusztítóbb olaszországi földrengése tette ismertté 2009-ben. Luigi Epicoco filozófiát tanít a Pápai Lateráni Egyetemen.

Ferenc pápa négy évvel ezelőtt nevezte ki a Kommunikációs Dikasztérium egyházi tanácsosává. Epicocónak a tanúságtétel spiritualitásáról írt lelki-gyakorlatos könyvét 2019-ben Ferenc pápa karácsonyi ajándékként adta a vatikáni bíborosoknak. Néhány héttel ezelőtt jelent meg a negyvennégy éves szerző legújabb kötete *Máté evangéliumáról*, a *szelídség ereje* címmel.

Luigi Epicoco népszerű szónok, lelkinapok és lelki-gyakorlatok prédikátora. Pannonhalmi előadásában – amelyet Gérecz Imre OSB tolmácsolt –, hivatásuk lényegére figyelmeztette a növendékeket. Epicoco XVI. Benedek pápára hivatkozva hangsúlyozta: nemcsak értékekről és kultúráról szól a kereszténység; a nyolcszáz éves bazilika értékét is az adja, hogy sok-sok keresztény mondott itt igent Istennek a múltban, és ma is ki kell ezt mondaniuk. Nem elégedhetnek meg azzal, hogy egykor felöltötték a szerzetesi ruhát, s vezetik a liturgiát. Mindannyiunk elköteleződésének kezdetén a személyes találkozás áll, ez az, ami irányt adott az életünknek. Az idő változásokat hozott, de ami maradó, az a találkozás Krisztussal. Ennek kell életünk alapjává válnia. Miképpen tudnánk ezt a Krisztussal való találkozást itt és most láthatóvá tenni? – tette fel a kérdést az előadó, és a következő három kulcsszó mentén fogalmazta meg válaszát: imádság, közösség, szeretet.

Az imádságban arra kell törekednünk, hogy az Egyház által kínált sokféle imamód között megtaláljuk azt, amely által a magunk személyes módján tudunk kapcsolódni Istenhez. Ennek a személyes találkozásnak a legfontosabb mozzanata – ahogyan két egymást szerető ember között is – a másikkal szentelt figyelem. Ebben nyilvánvalóvá válik, hogy a szeretetkapcsolat egymás meghallgatásáról szól. Ha az ember csak a saját érzéseire, gondolataira figyel, az nem több mint „spirituális narcizmus”. A meghallgatás titkát akkor

kapcsolatok kialakításával töltötte. Jézus arra kérte az embereket, hogy élete legfontosabb mozzanatainál, az ünnepi pillanatokban és a mélypontokon is, maradjanak vele. Ő emberi kapcsolatokra támaszkodva élt. Az Egyház azon kapcsolatok összességét kínálja, amelyek segítenek, hogy üdvözlünk. „Aki nem él kapcsolatban, az nem keresztény” – állapította meg, hangsúlyozva, milyen nagy szükségünk van a megtartó kapcsolatokra.

A harmadik kulcsszó a szeretet – mutatott rá az előadó. Arra kell törekednünk, hogy megtanuljunk úgy szeretni, ahogyan Krisztus szeretett: ingyenesen. Szeretetének minőségét mutatta az, ahogyan az ellenségeihez viszonyult, és ahogyan a szegények felé fordult, akik semmit nem tudnak viszonzni. Krisztus arra buzdít, hogy legyünk tökéletesek a szeretetben. Bár törekények vagyunk és bűnösök, törekedjünk arra, hogy úgy szeressünk, mint Jézus – fogalmazott az előadó.

Epicoco atya felhívta a figyelmet arra is, hogy a *Szentírás* nem elvont módon tanít, hanem tanúságtévőkön keresztül. Máriát vette példának, akinek életében a legtermészetesebb módon jelenik

emberek életébe a kegyelem. Képes volt dialógusra lépni Istennel. Ez megerősítést jelenthet számunkra – mondta a szónok. – Láthatjuk, hogy lehetnek kérdéseink, kríziseink, sőt,

Hortobágyi Cirill pannonhalmi főapát felelevenítette az Unitas találkozó előzményeit a hetvenes évekből

a hitünknek kérdésekhez kell vezetnie, és meg kell engednünk, hogy az imádságunkban Isten krízisbe vigyen bennünket. A világ a fájdalomcsillapítót szeretné látni Krisztusban, de ő tüzet hoz, megkérdőjelezi meggyőződéseinket, és párbeszédre ösztönöz.

Mária a közösségről is tanúságot tett – folytatta Luigi Maria Epicoco. – Mi lett volna Máriával József nélkül? Egész életében másokra kellett támaszkodnia, és rá is támaszkodtak az emberek. Istenkapcsolata valódi szeretetkapcsolatokban épült. Képes volt felismerni mások szükségleteit, és kérni tudta Jézust, hogy segítsen.

Mária életében megvalósult az imádság, a közösség és a szeretet. Mindezt nem azért meséli el az evangélium, hogy csodáljuk őt, hanem hogy megértsük: mi is képesek vagyunk erre.

A szónok végül arról beszélt, hogy szeressük a világunkat. Hajlamosak vagyunk kritikákat megfogalmazni, panaszkodni, elmerülni a múlt iránti nosztalgiában és a jobbnak remélt jövő várában. „Ördögi, ahogy elvonódunk a jelentől” – mondta. – Meg kell tanulnunk áldást mondani a világra, s meglátni benne a jót a csökkenő számokat mutató statisztikák helyett. A negativitás visszahat ránk, s ráadásul „tisztetlenség Istennel szemben” – fogalmazott.

A múltban talán nem voltak krízisek? Nem éppen a válságok időszakában alapították a közösségeiket? – tette fel a kérdést. – A krízisben élet van. Hogyan tudunk szentté válni a

krízis által? – ez a kérdés, nem pedig az, hogy miként oldjuk meg azt. Ez utóbbi nem fog sikerülni, és ha erre törekszünk, akkor éppen a legfontosabbat tévesztjük szem elől. Vegyük észre a jót, akkor is, ha kicsi. Mi magunk is kicsik vagyunk, de ez nem jelenti azt, hogy Isten megszünt volna dolgozni az életünkben. Jézus tanítványai is ezzel a kísértéssel szembesültek. Dönteniük kell. Forduljunk Jézushoz, és kérjük: növeld a hitünket, hogy mi legyünk a világ világossága, a föld sója! Aki velünk találkozik, lássa jótetteinket, és dicsérjen téged! – zárta előadását Luigi Maria Epicoco.

Az előadásban érintett témákról később kiscsoportokban gondolkodtak együtt a találkozó résztvevői, majd szentmise következett. A liturgia főcelebránsa Hortobágyi Cirill főapát volt, a szónok Luigi Maria Epicoco. Homíliájában az elhangzott olvasmányokhoz kapcsolódva arra kérdezett rá, vajon tudunk-e örülni az adománynak, amit kaptunk, s ami nem azért adatott nekünk, hogy sokat gondoljunk magunkról, hanem hogy általa építsük az Egyházat.

Ha életünkben mindezen a középpontja Krisztus, akkor arányosan növekedhetünk. Ha ő áll az Egyház középpontjában, akkor az növekedni fog, ám ha nem, az megosztottság szül, s magunkat is megosztottnak érezzük. Tanúságtételünk hibái nem törekény-ségünkéből, gyengeségünkéből fakadnak, hanem abból, hogy elmozdítottuk Jézust a középpontból. Milyen helyet foglal el az életünkben Jézus? – erre a kérdésre kell választ adnunk.

Az egyházi év vége felé közeledve Isten igéje egyre gyakrabban szól a halálról. Ez arra buzdít bennünket, hogy vegyük komolyan az életet. A mai evangélium is „halálhírekről” beszél. Mintha csak fellapoznánk a mai újságot, és a bajokról olvasnánk. Jézus ezzel a kérdéssel szembesít: Vajon jobbak vagyunk-e azoknál, akik elvesztek?

Mi, akik ma reggel felkeltünk és élünk, jobbat érdemlünk-e, mint azok, akik ma már nem ébredtek fel? Alázattal ki kell mondanunk: nem érdemlünk jobbat. Ez az, ami közelebb visz az igazsághoz. Jézus a fügefá példázatával tanít: nem érdemeltük meg, hogy élünk, de életben vagyunk. Ha tudnánk, hogy már csak egyetlen évünk van hátra, milyen döntéseket hoznánk? Mi lenne az, amiért élni szeretnénk? Jézus a „memento mori” gyakorlására hív meg bennünket. Ezzel nem a félelmet akarja erősíteni bennünk, hanem azt, hogy komolyan vegyük az életet. Ma kell szentté válnunk, erre kaptuk ezt a napot Istentől! – hangzott el a homíliában.

A délután folyamán különböző műhelyek közül választhattak a találkozó résztvevői, és a bencés apátságban a közösség életében jelen lévő kincseivel ismerkedhettek: a nyolcszáz éves pannonhalmi bazilika történetével, a múzeum geológiai és ásványgyűjteményével, a monostor látványkincstárával, az arborétummal, az orgonával. Eljuthattak a látogatók elől elzárt részekbe is, „liturgikus térgyakorlatot” végezhetek, vagy a lectio divina keretében az úgynevezett Vigan-módszerrel elmélkedhettek a *Szentírásról*.

Trauttwain Éva
Fotó: Lambert Attila

Luigi Maria Epicoco, a Pápai Lateráni Egyetem tanára és előadásának tolmácsa, Gérecz Imre OSB

kezdjük megérteni, ha érzékeljük Isten hangját, azt, hogy ez a hang szüntelenül szól minden emberhez. A szeretetkapcsolat Isten igéjét helyezi a középpontba. Erre kezdünk figyelni, és megindulunk a növekedés útján. Ez az építkezés nem intellektuális kérdés, hanem a szívről szól. Az emberek ma a jólétben akarnak növekedni, szeretnék jobban érezni magukat, és nem a szeretetet akarják felfedezni. Figyelek rád, de nem azért, mert okosabb szeretnék lenni, hanem azért, mert szeretlek. – Ez az első lépés a kapcsolódásban.

A közösségről szólva az előadó kérdéssé formálta János első levelének gondolatát: Hogyan tudnád szeretni Istent, akit nem látsz, ha nem szereted a testvéredet, akit látsz? A testvér szeretete nélkül a hit absztrakttá válik. A kereszténység nem a magányos hősök vallása – hangsúlyozta. Elmondta, ha megfigyel, milyen a szerzetesek közötti kapcsolat, abból azt is látja, hányadán állnak Istennel.

Az előadó Jézus példáját állította a hallgatóság elé, aki az egész életét

meg a tanúságtétel mindhárom formája. Ő meghallotta Isten igéjét, képes volt figyelni, és tudta, mi az az összeszedettség, amelyben az ige elhangozhat. Bár nem értette a teljes mélységét annak, ami vele történt, de tudott figyelni és meghallani. Hallgatása nem volt passzív, kérdése párbeszédre sarkallt. Nem félt kifejezni, mennyire zavarba hozta a helyzete, meg akarta érteni, miképpen tud belépni rajta keresztül az

A BIBLIA ÜZENETE

Teljesíthetetlen feladat

Mk 12,28b–34

Mint minden életre szóló feladat, a főparancs is nagyon könnyű, hogy nap mint nap megfelelhessünk neki, és egyszersmind nagyon nehéz is, hiszen egy egész életre szól. Legtöbbször elég csak annyi, hogy ha mások rákérdeznek, vagy ha mi magunk csöndesen imádkozunk, akkor ki tudjuk mondani: „Uram, Te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek.” Ez a szeretet van minden jó törekvésünk mögött akkor is, amikor a szolgáló szeretetet gyakoroljuk és segítünk valakin, ahogyan akkor is, amikor a kísértések ellen küzdünk, és sikerül legyőznünk a saját akaratunkat.

Mihelyst azonban eltávolodunk belső világunk elvei és jól működő meggyőződéseink rendszerétől, nagyon nehézzé, sőt néha érthetlenné válik Jézus parancsa. Hogyan lehet, hogy Isten ilyen világot teremtett, amelyben ennyi rossz történik? Bár hitem szerint az istenfélőknek a rossz végül a javukra válik, mégis összeszorul a szívem, amikor eszembe jut az az idős ismerősöm, aki az egész életét hűségben és istenszolgálatban élte le, de a végén kétségbeesett, és hit nélkül, szorongások és halálfélelem közepette hunyt el. Nem teljesítette a legfőbb parancsot?

Vajon miként tudom szeretni Istent, amikor arra gondolok, hogy ő végtelenül szereti az ellenségemet, aki csúfot űz belőlem, rágalmaz, el akarja venni a múltamat, a jelenemet vagy a jövőmet? Neki pedig jól megy a sora, mások megbecsülik és szeretik, és tudom, hogy Isten is szereti őt. Hát akkor én csak a felesleges harmadik vagyok ebben a kapcsolatban? A féltékenység kiforgatja a szeretetet. Én sem teljesítem a legfőbb parancsot.

Az Egyháznak volt kétezer éve. Mekkora esély, mekkora erőforrás! Vajon közelebb került-e

a világ Isten szeretetéhez az első pünkösdhöz képest? Vagy távolodunk? A szeretet szeretet szül, a háború pedig újabb háborút. E kétezer év során nem volt szünet a háborúkban, még akkor sem, amikor az Egyház vezető hatalom volt, és a kereszténység a legmeghatározóbb vallás, legalábbis Európában. Vajon az Egyház teljesíti a legfőbb parancsot? Csüggesztő gondolatok ezek. De a szeretet pont itt mutatkozik meg. Hiszen a szeretet nem megment a félelemtől, hanem átségít rajta. Nem kizárólagos, nem csak engem illet, és nem csak miattam van, hanem minden határt legyőz. Nem eredményre vezet, hiszen a kudarcaink sem befolyásolják. Parancs, amit sohasem fogunk teljesíteni, mert már beteljesedett.

Ez a mi reményünk alapja. Ingyen kaptuk a szeretetet. Nemcsak hogy érdemtelenül, hanem érdemtelenységünk ellenére. Hiába az elfecsérelt ezer évek, önző féltékenységünk vagy a botladozó kicsinyhitűség. Isten ennek ellenére és ezekkel együtt szeret minket. Mindezt pedig a legjobban (egyedül?) akkor tapasztaljuk meg, ha rádöbbenünk eltékozzolt éveinkre, kisajátító vágyainkra, a látszatok alatti hitetlenségünkre. Isten akkor van hozzánk a legközelebb, amikor a legérdemtelenebbnek gondoljuk magunkat.

Ekkor értjük meg a parancsát is, ami ugyanaz a szó, amellyel annak idején mindent megteremtett. Ugyanaz az Ige, amely értünk testté lett. A szeretet parancsával Isten újrateremt bennünket, hogy ismét életünk legyen, és bőségben legyen. A legmélyebb parancs ez, amely minden lény legbensőjéből szól szüntelen, az idők kezdete óta. Csak ilyenkor képesek vagyunk újból meghallani.

Juhász-Laczik Albin OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (44.)

Görögkatolikus Egyházunkban az angyalok tisztelete kiemelt helyen áll. A liturgikus rendben a hét napjai közül a hétfő mindig nekik van szentelve. Ezen túlmenően az egyházi naptárban több ünnepük is van. Ezek között sajátos helyet kap november 8-a, amikor „Szent Mihály és Gábor főangyalok és az összes mennyei erők” tiszteletét írja elő liturgikus rendünk.

Egyikükről ezt énekeljük az ünnep nyitányaként az ünnepi vecsernye legelső énekében: „A hármásfényű Istenségnek leghívebb szolgálja és az angyali seregek fővezére, Szent Mihály.” Másikukról ugyanebben a vecsernyében így éneklünk: „Az örök bölcsesség második világító gyanánt állított föl téged, Gábor arkangyal, ki istenes részvevéssé által fölvilágosítottad az egész mindenséget.” – Szép és fontos megállapítások ezek az ünnepeltekről. Azon túl, hogy tiszteletük alapja és indoka megtalálható a *Szentírásban*, érdemes áttekinteni, mit mondanak róluk liturgikus szövegeink.

Szent Mihályról mindenekelőtt azt szögezi le az egyik ének, ami szolgálatának legfőbb szempontja: a szentírási háromszorszent éneklése (Iz 6,3). Nyolcra fontos ez, hogy egy további himnuszban meg is ismétlődik: Mihály arkangyal „a háromszorszent éneket félelemmel éneklí”. Majd egy másik ének azzal folytatja, hogy szellemi lényként „a föld határain” ismeretessé válik, és így terjeszti a Teremtő ismeretét. Sőt így teszi „gyógygyerők forrásává” az Úr templomát.

Szent Gáriel arkangyalról a legfontosabbat mondja el a róla szóló első ének: ő hozta „az örök, isteni, nagy titkot a Szűz méhében megtestesült Ige felől” (Lk 1,28). A következő ének

pedig a Szent Mihályéhoz hasonlóan szól, amikor említi, hogy „a hármásfényű Istenség trónja előtt áll”, és a szenvedélyek hevétől meg tudja szabadítani tisztelőit. Sőt, az Egyház szakadásának megszüntetésében is közre tud működni.

Az énekek úgy említik Mihály arkangyalt, hogy ő a legelső az angyalok között: „első vagy a testnélküli angyalok között”. Ezért bizalommal lehet hozzá fordulni, s valóban, több könyörgés is szól hozzá, mint például ezek is: „légy segítségünkre a mi szükségünkben”; „ments meg imáid által a bajoktól”; „védelmezz minket”. Világos, hogy nem önmaga teszi ezt, hanem közvetítőként Istentől tudja kiesdeni számunkra. Mindenesetre szép összefoglalást ad erről egy liturgikus szöveg: „Mint a mennyei erők főnöke és előharcosa és az angyalok vezetője és fővezére, minden szükségűtl és aggodalomtól, betegségektől és gonosz vétkektől szabadítsd meg a téged éneklőket és hozzád folyamodókat.” Mindez azért lehetséges, mert a megtestesült Üdvözítő „üdvözíteni akarja az emberi nemet”.

Az előbbieken csak a vecsernye énekeiből szemelgettünk; ám ezen túl a többi szertartás is bőségesen beszél az angyalok tevékenységéről. Többszörösen is idézik a zsoltárverset: „ki angyalaidat szélvésszé teszed, és szolgálídat égető tűzzé” (Zsolt 103,4) – amit egyébként a mindennapi vecsernyében is imádkozunk.

Mindenesetre bizalommal kérjük tőlük: „Imádkozzatok Urunkhoz, hogy ajándékozzon a világnak békességet és lelkünknek gazdag kegyelmet.”

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia ünneplése (170/7g)

Előző elmélkedésünk folytatásaként illő, hogy tisztázzunk néhány fontos fogalmat, mielőtt továbblépnénk közös gondolkodásunkban. Az *Újszövetségben* világosan megkülönböztethető a katakrínó ige (valakit elítélni súlyos bűnei miatt), a krínó ige (valakit nevelő cézzal fenyíteni; helyrehozni a kárt; eldönteni, a héb. sáfát megfelelője) és ennek két főnévi alakja: a kríma (ítélet) és a kriszisz (az ítékezés mint folyamat, amelyben még nem született meg végső döntés, de a folyamat vádlottja kétségek között hanyódik).

Ezt követően már világosabb lesz a nagyobbított második hetének hétfői napján mondott áldozás utáni könyörgés tartalma. „Mert amikor ezt a kenyeret eszitek, és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. Aki tehát méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg tehát az ember önmagát, és úgy egyék e kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki úgy eszik és iszik, hogy nem különbözteti meg a testet, saját ítéletét eszi és issza. Ezért van köztetek sok beteg és gyengélkedő, és sokan meghaltak. Ha ellenben megítélnénk önmagunkat, nem esnénk ítélet alá. Amikor pedig ítélet alá esünk, az Úr fenyít meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal.” (1Kor 11,26–32) – E szakaszban kapcsolódik egymáshoz egyrészt az eljövendő ítélet és a hozzá tartozó megtérő, bűnbánó magatartás témája (vö. Mt 23,39; ApCsel 3,19–21), másrészt az abban való szilárd meggyőződés, hogy Isten mindenkin könyörölni akar, mert nem bánja kegyelmi ajándékait és a meghívást (vö. *Lumen Gentium*, 16). A nagyobbított második hetének hétfői napján

imádkozott áldozás utáni imádságban ez a szentírási szakasz áll a háttérben, mégis az irgalmasság misztériumának összefüggéseiben. Egyrészt: „Itt az ideje ugyanis, hogy megkezdődjék az ítélet Isten házán. Ha pedig rajtunk kezdődik, mi lesz a vége azoknak, akik nem hisznek Isten evangéliumának? »Ha az igaz is alig üdvözülni, mivé lesz az istentelen és a bűnös?« Ezért azok is, akik Isten akarata szerint szenvednek, ajánlják lelküket a hűség Teremtőnek jötteteik által.” (1Pét 4,17–19) Másrészt: „Mert nem azért küldte Isten a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ. Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, de aki nem hisz, az már ítélet alá esett, mert nem hitt az Isten egyszülött Fia nevében. Az ítélet pedig ez: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mivel cselekedeteik gonoszak voltak. Mert mindaz, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy el ne marasztalják a cselekedeteit; de aki az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy nyilvánosságra juszanak tettei, mert Istenben cselekedte azokat.” (Jn 3,17–21) Jézus a katakrínó ige használatával fordul a házasságtörésen ért asszony felé (vö. Jn 8,10–11), vagyis nem mondja ki fölötté a halálos ítéletet (nec ego te condemno), hanem figyelmezteti, hogy ne vétkezzen többé, ne legyen céltévesztett (noli peccare = mikéti hamártane). Ugyancsak találkozunk az áldozás utáni könyörgésben Jézus tanításának két eleme, mégpedig a hűtlen intézőről, valamint a hű és a hűtlen szolgáról szóló példabeszéd (vö. Mt 24,45–51 és Lk 16,1–8).

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Borromeo Szent Károly

November 4.

lelkűségét és szervezőkészségét különösen a veszélyes időszakokban mutatta meg, például 1576 nyarán, amikor pestis pusztított Milánóban, amelyet később „Szent Károly pestisének” neveztek el. A járvány terjedésével egyre többen menekültek el a városból, a város vezetői mind eltűntek. Károly a magára hagyott nép mindene lett. Részben a saját javai, részben a gazdagok adományai révén segített, ahogy csak tudott: ruhát, élelmiszert, gyógyszert juttatott a rászorulóknak, menhelyeket létesített. A betegeket ideiglenes kórházakba gyűjtette össze, ahol ápolták őket, és megkapták a szükséges lelki ellátást is. Egy szemtanú így írt róla: „A bíboros gyakran ment el a kórházba, vigasztalta a betegeket, bátorította a betegápolókat, látogatta a temetőt, a barakkokban lakókat és a házaikban vesztegár alatt levőket. Mindenkit vigasztalt, mindenkivel szóba állt, és a saját háza javait is beleszámitva mindenével segített, amije csak volt.” Hogy a szegény betegeknek takarójuk legyen, leszedette ablakairól a függönyöket és a falakról a tapétát, sőt, bíborosi köpenyét is odaadta. A városon a bűnbánati körmenetben koldusként ment végig: gyalog, nyakában kötéllel, vállán kereszttel, méltóságának minden jelvényétől megfosztva.

Egy korabeli protestáns ember így nyilatkozott róla: „Ha minden püspök és pap olyan lett volna, mint ő, nem került volna sor a hitszakadásra.”

A papnövendékek és a papság védőszentje. Tisztelete a sűrűn ismétlődő pestisjárványok idején lendült fel.

L.K.

A hét liturgiája

B év

NOVEMBER 3., ÉVKÖZI 31. VASÁRNAP (Porres Szent Márton, Győző, Szilvia) – MTörv 6,2–6 (*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből!*) – Zsid 7,23–28 (*Krisztus örökre megmarad, ezért papsága is örökké tart.*) – Mk 12,28b–34 (*A főparancs: a szeretet Isten és embertársaink iránt.*) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:**

Ho 229 – EE 592, Ho 229 – EE 154, Ho 116 – EE 597, Ho 299 – EE 306.

NOVEMBER 4., HÉTFŐ – Borromeo Szent Károly püspök emléknappja (Karola, Karolina) – Fil 2,1–4 – Lk 14,12–14.

NOVEMBER 5., KEDD – SZENT IMRE HERCEG ÜNNEPE (Filótea, Tétény) – Bölcs 4,7–15 vagy Róm 8,28–30 – Lk 12,35–40.

NOVEMBER 6., SZERDA (Lénárd, Kölni Krisztina, Leonardo) – Fil 2,12–18 – Lk 14,25–33.

NOVEMBER 7., CSÜTÖRTÖK (Rezső, Csongor, Engelbert) – Fil 3,3–8a – Lk 15,1–10.

Ho 253/2, Ho 116/1,2 – EE 584, Ho 274/1,2

NOVEMBER 10., ÉVKÖZI 32. VASÁRNAP (Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító, Réka, Avellinoi András) – 1Kir 17,10–16 (*A careftai özevgy utolsó marék lisztjéből készítt lepényt a prófétának.*) – Zsid 9,24–28 (*Krisztus egyszer áldozta fel magát, hogy sokaknak bűnét elvegye.*) – Mk 12,38–44 vagy Mk 12,41–44 (*Aki szegénységéből csak egy keveset is adakozik, az többet ad, mint a bőkezű gazdagok.*) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – EE 593, Ho 223 – EE 147, Ho 126 – EE 596, Ho 150 – EE 200.

NOVEMBER 8., PÉNTEK (Zsombor, Kál, Kolos) – Fil 3,17–4,1 – Lk 16,1–8.

NOVEMBER 9., SZOMBAT – LATÉRÁNI-BAZILIKA FELSZENTELÉSE ÜNNEPE (Tivadar, Teodor) – Ez 47,1–2,8–9,12 vagy 1Kor 3,9c–11.16–17 – Jn 2,13–22 – **Énekrend:** Ho 253 – EE 582,

Ferences lelkülettel a legszegényebbekért

125 éve Magyarországon a Ferences Mária Misszionárius Nővérek

A Ferences Mária Misszió első nővérei százhuszonöt évvel ezelőtt érkeztek Magyarországra. Az évfordulóra október 20-án szentmisével, koncerttel és szentségimádással készültek budapesti kolostorukban. Korniluk Margit FMM nővért a rend megalakulásáról, a jubileumról, a stigmatizáció évfordulójáról és a nővérek mindennapjairól kérdezte a Ferences Média munkatársa, Gellért Sára.

A Ferences Mária Misszionárius Nővérek rendjét Marie de la Passion alapította 1877-ben Franciaországban. Célja az volt, hogy egy olyan nemzetközi közösséget hozzon létre, amely az evangéliumi életet követve a legszegényebbek és a legkiszolgáltatottabbak közé viszi Krisztus üzenetét. A Ferences Mária Misszionárius Nővérek az alapítójuktól örökölt nemzetközi szemléletet mind a mai napig követik: jelenleg csaknem nyolcvan országban vannak jelen, ahol oktatási, egészségügyi és szociális területeken szolgálnak.

– Mi a jubileumi esemény üzenete a közösség számára?

– Hálaadó ünnepség ez, amelyben elsőként Istennek mondunk köszönetet, hogy meghívott minket a szolgálatra, amit különös kegyelemként élünk meg. Az előttünk járó nővéreinknek is hálával tartozunk, akik áldozatos munkával szolgáltak a különböző területeken, s imáikkal és életükkel támogatták az itt élő emberek üdvösségét. Köszönetet mondunk a szüntelenül tapasztalt elfogadásért, a magyarok jóságáért, a papok, a testvérek, valamint a világi munkatársak bizalmáért és közreműködéséért. A jubileum emellett a bűnbánat és az engesztelődés alkalma is, ami a vétkeknek és azok következményeinek elengedését jelenti – erre, mint minden ember, mi is rászorulunk. Ahhoz, hogy teljes legyen az ünnep, előre is kell tekintenünk, ezért reményteljesen kérjük Isten áldását jelenlegi és jövőbeli szolgálatunkra. Isten hűséges, szeretete és irgalma végtelenül felülmúl mindent, amit elképzelhetünk. Szeretnénk mindenkit megerősíteni abban, hogy Isten végtelenül szereti őt, és a terve az, hogy minden ember üdvözljön. Ez a hitünk a mindennapi szentségimá-

dásunkból fakad, amely a misszióknak szíve, és különleges ajándék mindazoknak, akik körülöttünk élnek.

– Mi változott az elmúlt százhuszonöt év alatt, és mi maradt változatlan a kezdetek óta?

– Sok minden megváltozott, például az életmódunk, az öltözködésünk és a szabadság lehetősége. Ma jobban tudunk reagálni a modern világ kihívásaira. Ami azonban nem változott, az a küldetésünk lényege: Jézus imádása és Isten iránti szeretetünk, amely a mindennapjaink középpontja maradt.

– Sok nőt támogattak az évek során. Jelenleg is kiemelten fontosnak tekintik a nők segítségét?

– Amikor Budapestre érkezünk, nagy szükség volt a nők – különösen

megosztására azáltal, hogy időnként mi vezethetjük az esti kétórás szentségimádást a budapest-belvárosi (pesti) ferences templomban.

– Budapesti misszióik közül kiemelik a koreai katolikus közösség pasztorációját. Emellett milyen területen szolgálnak még a fővárosban?

– Budapesti közösségünket százhuszonöt évvel ezelőtt hozta létre az alapítónk, az első magyarországi közösségünk pedig Cíferben (ma: Szlovákia) alakult meg. Azóta megszokás nélkül jelen vagyunk egész Magyarország területén, bár a kommunizmus idején a szerzetesrendek szétszórása természetesen bennünket is érintett. Regina Park nővér egy éve támogatja a koreai katolikus közösséget Budapesten, segítve a szombati szentmisék szervezését, a ministránsok képzését és a hitoktatást.

a szegények és az elhagyatottak – támogatására. A társadalom azóta megváltozott, most a segítség új formáira mutatkozik igény: küldetésünket folytatva így lakóhelyet biztosítunk vidékről és külföldről érkező fiatal lányoknak. Erőforrásainkat azonban főleg a lelkipásztori tevékenységre, a családokra, a fiatalokra és a médiában való jelenlétünkre összpontosítjuk, mert ezeken a területeken zajlik leginkább az élet – és a legtöbb harc is. Továbbra is fontos feladatunk az ima, különösen a szentségimádás. Nagyszerű lehetőségünk nyílt e karizmánk

A közösséggel együtt szentségimádásokat és imaórákat is tartanak. Dorota Wojciechowska nővér a Café Francesco keresztény missziós kávézóban és a Jezsuita Menekültszolgálatnál kezdett el dolgozni, és segítőként részt vett egy kovácsolóképzésen is. Kobus Edit nővér hosszú évek óta dolgozik együtt az országúti és a pasaréti ferencesekkel. Számos csoportot vezet és segít, például a Néri Szent Fülöp kiskamasz közösséget, a Szent Ferenc Antióchia-közösséget, katekumencsoportokat, illetve a Ferences Világi Rend által működtetett YouFra

közösséget. Együttműködésével és jelenlétével minden plébániai ifjúsági programot támogat: táborokat, zárándoklatokat, lelkinapokat, kirándulásokat, nemzetközi találkozókat. Jómagam frissen érkezett nővérként a lelkipásztorkodás és a média területén kezdem meg a szolgálatot. Három nővérünk – hosszú missziós évek után – ház körüli munkával és adminisztratív feladatok ellátásával segíti a közösséget. Weisz Erzsébet Kongóban volt, Jolanta Ossowska Burkina Fasóban, Togóban, Mexikóban és Nicaraguában szolgált, Ela Homel előljáró pedig korábban Pakisztánban és Afganisztánban teljesítette misszióját.

– Vannak alkalmak, amikor találkozhatnak a világ számos részén szolgáló nővérek?

– A tartományunk nyolc európai országból áll. Rendszeresen tartunk káptalanokat, de mivel világszerte közel nyolcvan országban több mint ötezer nővérünk tevékenykedik, így ezeken az alkalmakon nem tudunk mindannyian egyszerre jelen lenni. Igyekszünk nemzetközi találkozókat, képzéseket szervezni, hogy ápoljuk a közösségi életet. Mi, budapesti nővérek például rendszeresen tartjuk a kapcsolatot Bosznia-Hercegovinában, Bécsben és Zakopanében élő közösségeinkkel.

– Milyen nyelven beszélnek egymás között?

– A zsolozsmát és az imákat magyarul végezzük, és igyekszünk a mindennapokban is magyarul beszélni. Mivel azonban nem minden nővér beszéli magas szinten a magyart, így gyakran hallani nálunk lengyel, angol vagy francia szavakat is. A nyelvtanulás valamennyi új nővér számára fontos: először iskolában kezdik tanulni a magyar nyelvet, majd a mindennapi élet és a feladatok során fejlesztik tovább készségeiket.

– Milyen a kapcsolatuk az első renddel?

– A ferences szabályozott harmadik rendhez tartozunk százhar-

minckilenc éve (az 1877-es rendalapításunkat követő esztendők óta), akárcsak sok más kongregáció, amelyek a szabályozott harmadik rend regulája szerint élnek a ferences lelkiiséget. A ferences rendi előljárót generálisnak hívhatjuk, ugyanúgy, mint az első rendi kisebb testvérek vezetőjét. Ez azért különleges, mert – amennyire tudom – rajtunk kívül csak egy harmadik rendi kongregációnak van hasonló joga. Magyarországon a kezdetektől szorosan együttműködünk a ferencesekkel, különösen a plébániákon: 2005-től 2016-ig Nagyszőlősen tettük ezt, jelenleg pedig az országúti és a pasaréti plébániákon, valamint más ferences közösségekben.

– Szent Ferenc lelkiisége és Szűz Mária hogyan jelenik meg a hivatásukban?

– Szent Ferenc és Szűz Mária személye összefonódik a hivatásunkban, az életünkben és az imáinkban. Mindketten példaként állnak előttünk: alázatukban és Isten akaratának feltétlen elfogadásában, Krisztus iránti szeretetükben és a lelkek üdvössége iránti vágyukban.

– Idén Szent Ferenc stigmatizációjának 800. évfordulójára emlékeznek a ferencesek. Önök hogyan kapcsolódnak az ünnephez?

– Ebben az évben újra felelevenítjük ferences lelkiségünket: a szeretetet a kereszten szenvedő Krisztus iránt, amit Szent Ferencről örököltünk meg. Nagy élményt jelentett számunkra, hogy az egész magyarországi ferences családdal együtt élhettük át a jubileumi ünnepséget, hiszen egy a lelkünk, egy a szeretetünk, egy az örökségünk és misszióink az Egyházban.

– Milyen terveik vannak a következő időszakra?

– A terveinket leginkább a Szentlélek vezetése szerint formáljuk. Igyekszünk mindennap a legjobb tudásunk szerint válaszolni hívására, és ott szolgálni, ahol a legnagyobb szükség van ránk. Magyarországon is folyamatosan alkalmazkodunk a változó körülményekhez – jelenleg a lelkipásztori munkánkra és az imára koncentrálunk.

Forrás: Ferences Média
Fotó: Ferences Mária Misszionárius Nővérek

Az együttműködés lehetőségei

Három ország női szerzeteseinek képviselői Budapesten

Első alkalommal találkozott Budapesten három szomszédos ország rendfőnöknői konferenciáinak elnöksége. Az október 16-i találkozón áttekintették a szerzetesnők helyzetét, feladatait és a rendfőnöknői konferenciák működését. Az alábbiakban Németh Emma SSS, a Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája (MRK) elnöke sajtóközleményét olvashatják.

A három konferencia szorosabb együttműködése egy évvel ezelőtt kezdődött, és jelenleg is tart. Egy közös pályázat eredményeként ugyanis az egyes konferenciák különböző képzési és megújulási programokat szerveznek, köztük olyat is, amelyen a másik ország szerzetesei is részt vesznek. A szlovákiai, a romániai és a magyarországi rendfőnöknői konferenciák elnökségeinek találkozója szentmisével kezdődött, amelyet Zsódi Viktor piarista tartományfőnök,

a Férfi Szerzeteselőljárók Konferenciájának elnöke mutatott be. Ezt követően a résztvevők rátekintettek az egyes országokban élő szerzetesnők helyzetére, feladataira, kihívásaira, a hivatások helyzetére, és megosztották egymással, az egyes konferenciák hogyan segítik a szerzetesközösségek életét és munkáját. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a három országban élő több ezer szerzetesnő elkötelezett élete és imája nagyon fontos, az nemcsak a saját országuk, hanem egész Európa újraevangelizációja számára is erőforrást jelent.

Az elnökségek tagjai megállapodtak abban, hogy tovább keresik az együttműködés lehetőségeit, és kitűzték a jövő évi találkozó időpontját is, amelynek várhatóan Kolozsvár ad majd otthont.

Forrás és fotó: Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája

Könnyező Szűzanya-imaest a papi és szerzetesi hivatásokért

Papi és szerzetesi hivatásokért kérték a Könnyező Szűzanya közbenjárását október 17-én a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban.

Az imaest rózsafüzér-imádsággal kezdődött, ezt követte a szentmise és a kegyoltárnál végzett Mária-köszöntő. A szentmisét Veres András megyéspüspök mutatta be, a főpásztorral koncelebrált Reisner Ferenc általános püspöki helynök, Böcskei Győző székesegyházi plébános, Császár István, a győri Brenner János Papnevelő Intézet spirituálisa, Ferling György győr-gyárvárosi plébános. Szentbeszédet mondott a papi szolgálatának hatvankettedik évébe lépő Morgos Ferenc atya, Gyarmat plébániai kormányzója.

Elmélkedésében Morgos Ferenc tanúságot tett életéről, hitének és hivatásának formáló-

dásáról. Szerény körülmények között nőtt fel, csupán kilencéves volt, amikor meghalt az édesanyja. A kommunista rendszer idején volt gimnazista, titokban kellett tartania, hogy a papi hivatásra készül. Morgos Ferenc örömeinek adott hangot, hogy plébániai szolgálata során több papi hivatás kialakulásának lehetett részese. Istennek hálaival beszélt arról, hogy idős kora ellenére jó egészségnak örvend, és képes ellátni a rábízott plébániákat. Arra kérte a híveket, hogy életük garanciáját ne földi dolgokban keressék, bátran, vonakodás nélkül bízzák magukat az Úristenre. Az imaesten az Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont több osztályközössége is jelen volt.

Forrás és fotó:
Győri Egyházmegye

Isten ígéjének hűséges hirdetői

Lektoravatás Kaposváron

A missziós vasárnapon (október 20.) a kaposvári Szent Kereszt-templomban Varga László megyéspüspök ünnepi szentmise keretében huszonöt jelöltet avatott lektorra a Plébániai Unióhoz tartozó négy plébániáról (Kaposvár donneri városrész, Kaposszerdahely, Szentbalázs, Zselickislak).

Az ünnepi szentmisén Kisiván Csaba plébániavezető lelkész köszöntötte a jelenlévőket. Varga László püspök prédikációjában elmondta, „csak az tudja életre kelteni Isten ígéjét mások szívében, akinek a saját szívében már életre kelt az Ige. Csak azt tudjuk átadni a másik-

váljon bennünk, Isten ígéjére van szüksége. S az ígének csendre van szüksége ahhoz, hogy az értelmünkől eljuthasson a szívünkig, s megérinthesse szívünket Isten szava, ígéje. Ekkor kezdődik a kaland, mert akit szíven talál Isten szava, az nem tudja úgy folytatni az útját, ahogyan addig végezte.

Isten szavától szíven talált emberekké kell válnotok, akiknek Isten ígéje megváltoztatta a nézőpontját, gondolkodásmódját és viselkedését is. Szeressétek Isten szavát, és higgyetek Isten szavában! – buzdította a szentelendőket a megyéspüspök. – Nem elég csak ismerni, hinni kell benne, az igazságnak alárendelt hittel. Isten szava igazság. Meg kell hajolnunk, alá-

nak, amit mi már tudunk. Csak addig tudunk elvezetni mást, ameddig mi már eljutottunk, s csak akkor tudjuk életre kelteni mások szívében Isten szavát, ha az bennünk már életre kelt. Ehhez arra kérlek benneteket, hogy szeressétek Isten ígéjét. »Aki szeret – mondja Jézus –, annak kinyilatkoztatom magam.«

Nem a sok tudás, a sok ismeret a legfontosabb, hanem mindezt megelőzi a szeretet. Szeressétek Isten ígéjét, és naponta olvassátok alázattal! Az ígéhez alázat kell. A kevélyeknek Isten ellenáll, az alázatosoknak pedig ajándékot ad – mondta homíliájában a főpásztor. Ahhoz, hogy a szívetekig jusson Isten ígéje, csend kell. A csendnek, hogy termékeny

kell rendelnünk magunkat az igazságnak! Ez a hit lépése. S akkor új távlatokat nyit Isten ígéje, szava az életünkben – hangsúlyozta Varga László püspök.

A szentbeszédet követően az avatásra készülőket az oltár elé járultak, ahol áldást kaptak, majd következett a lektoravatás. A megyéspüspök átnyújtotta nekik a *Szentírást*, e szavakkal: „Vedd a könyvek könyvét, a *Szentírást*, hirdesd hűségesen Isten ígéjét, hogy egyre jobban életé váljék az emberi szívekben!”

Forrás:
Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Az MKPK sajtóközleménye

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) sajtóközleményét adjuk közre.

Miután Dr. Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára 2024. október 23-án felajánlotta lemondását az MKPK titkári tisztségéről, eddigi elkötelezett munkáját megköszönve a mai napon a Testület elfogadta azt. Az utód megválasztására később kerül sor.

Budapest, 2024. október 25.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Forrás: MKPK Sajtószolgálat

Megújult a felsőhámosi templom

Ternyák Csaba egri érsek október 20-án ünnepi szentmise keretében áldotta meg a felújított katolikus templomot Felsőhámosban.

Az érseket a helyi egyházközség képviselői és Szabó József plébános köszöntötték. Ternyák Csaba érsek beszédében a missziós vasárnap kapcsán hangsúlyozta: imádkoznunk kell szerete a világban a misszióért, hogy az evangélium ügye minden ember szívéhez eljusson. A napi evangéliumra utalva a főpásztor rámutatott: élő kövekből épült templom vagyunk, s olyan főpapunk van, aki együtt tud érezni gyengeségeinkkel. Mi magunk misszionálásra szoruló egyházzá váltunk. Bűnösök vagyunk, de törekszünk arra, hogy jobbak legyünk.

A *Szentírás* mai részletében olvashatjuk, Jakab és János kéréssel fordultak Jézushoz, hogy az ő országában a jobbján és balján ülhesenek mint előkelők, kiválasztottak. Magunkra ismerhetünk a tanítványokban, előfordulhat

vetélkedés, saját magunk előtérbe helyezése. Jézus pedig azt mondja: semmiféle zsarnokoskodásról szó ne essék közöttetek, szeretetből szolgáltatok! Ennek a kövekből épült, csodálatosan megújult és megszépült templomnak az ünnepe emlékeztet bennünket, hogy olyan főpapunk van, aki a keresztség által megmen-tett bennünket a keresztség fürdőjében; a missziós vasárnap pedig arra emlékeztet, hogy a hitünket meg is kell vallani – modta az érsek. „Azt kívánom mindenkinek, minden helybelinek, felsőhámosiaknak, miskolciaknak és azoknak a turistáknak és zarándokoknak, akik ide betérnek, hogy ez a templom legyen egy meghívó arra, hogy mi Isten országának (...) polgárságára kaptunk meghívást, hogy aki ide betér, ha egy pillanatra, egy gondolat erejéig is, ha a hittel még csak a kezdeteknél tart, felismerje azt, hogy itt azzal találkozik, aki életünknek a teljességét tudja megadni nekünk” – zárta tanítását Ternyák Csaba.

Forrás és fotó: Egri Főegyházmegye

Székesfehérvári Egyházmegye

Ökumenikus imádság és '56-os megemlékezés

A székesfehérvári püspökség idén is imádságos megemlékezésre hívta a székesegyház mellett álló emlékereszthez azokat, akik szívében és lelkükben hordozzák 1956-os forradalom és szabadságharc emlékeztétét. Az október 22-i eseményen Spányi Antal megyéspüspök is beszédet mondott.

A forradalom 68. évfordulóján Ugrits Tamás püspöki irodaigazgató köszöntötte a megjelenteket: Molnár Krisztiánt, a Fejér vármegyei közgyűlés elnökét, Cser-Palkovics András székesfehérvári polgármestert, Warvasovszky Tihamért, a város díszpolgárát, a megjelent közéleti és hivatali vezetőket, a történelmi egyházak szolgálattevő lelkipásztorait, egyházmegyes papokat, az '56-os szervezetek, intézmények képviselőit, a Történelmi Vitézi Rend tagjait, a Szent Imre Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda 8. osztályos tanulóit és az intézmény igazgatóját, valamint az egybegyűlt polgárokat.

Spányi Antal püspök párhuzamot vont az '56-os események és a mai idők történései között, és rámutatott, hogy az '56-os hősök értéket védő és azokért kiálló példája nyomán mi is helytállhatunk. Ezután imádságban fordult Istenhez, majd követték a keresztyén egyházak

városban szolgáló képviselői, Kovács Dániel baptista lelkész, Brunner Vilmos református lelkész és Czető Bálint evangélikus lelkész. A megemlékezés hagyománya, hogy két koszorút helyeznek el ünnepélyesen a mártírok emléktáblája mellett: először a történelmi egyházak képviselői, majd az országgyűlési képviselők, a megyei közgyűlés elnöke és a polgármester helyezték el közös koszorúikat. Ezt követően a jelenlévők is elhelyezték virágaikat és koszorúikat, majd a Szózat közös elnéklésével zárult a megemlékezés.

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Kovács Marcell

Hittudós, aki a szegények mellé állt

Meghalt Gustavo Gutiérrez, a felszabadítás teológiájának atyja

Peruban, a limai Szent Domonkos-kolostorban október 22-én elhunyt Gustavo Gutiérrez Domonkos-rendi teológus, szerzetes, akit a felszabadítás teológiája atyjának tartanak.

A domonkos teológus és hittudós, az emberi személy felszabadítását és a szegények emancipációját a középpontba állító teológia egyik megalapítója kilencvenhat éves korában hunyt el. *Maté evangéliumának* 25. fejezete, az irgalmasság cselekedeteiről szóló rész volt az iránytűje, Krisztustól kapott hivatása: „amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek”. Harcolt egy olyan teológiai gondolatért, amelyet olykor bíráltak vagy gyanakodva néztek, de amely, amint állította, semmi másban nem gyökerezett, csak az evangéliumban: abban az örömhírben, hogy az első helyen a szegények, az utolsók, az egyszerű emberek állnak.

Ő volt az, aki megalkotta a „szegények mellett való döntés” kifejezést, amelyet később az Egyház tanítóhivatala a hit megélésének alapvető útjaként a magáévá tett. II. János Pál felismerte, hogy „a szegények mellett való döntés nem kizárólagos és nem kizáró, hanem szilárd és visszavonhatatlan”. XVI. Benedek 2007-ben a braziliai Aparecida kegyhelyén megerősítette, hogy „a szegények mellett való döntés benne van a krisztológiai hitben, abban az Istenben, aki szegénnyé tette magát értünk”. „Amilyen kicsi volt, olyannyira képes volt a maga kicsinségével erőteljesen és bátran hirdetni nekünk az evangéliumot” – írta részvétnyilvánításában Carlos Castrillo bíboros, limai érsek.

Gutiérrez 2013. szeptember 11-én Ferenc pápával együtt mutatott be szentmisét a vatikáni Szent Márta-házban, egymás mellett álltak a kis kápolna oltáránál. „Köszönöm a tanúságtételét” – ezt mondta Gutiérrez az argentin pápának, ahogyan azt a

L'Osservatore Romano-nak adott, aznap megjelent hosszú interjúban bizalmasan elárulta. Ugyanebben az interjúban a domonkos szerzetes tisztázta teológiájának irányelveit. „Világossá kell tenni, hogy a szegénység fogalma összetett, hiszen létezik valódi szegénység, amely azoknak a helyzetét írja le, akik semmit sem számítanak, akik jelentéktelenek gazdasági okokból, de kultúra, nyelv, bőrszín miatt is, vagy mert a nők világához tartoznak; olyanok, akiket a leginkább büntetnek. Egyértelműen kijelentjük, hogy a szegénység soha nem csak egyféle, és mindenekelőtt soha nem jó.”

Az 1928-ban Limában született klerikus kilencvenedik születésnapjára Ferenc pápa levelet küldött. Ebben kiemelte a domonkos hittudós teológiai szolgálatát, és megköszönte munkásságát, valamint azt, ahogyan „kérdést intéz minden ember lelkiismeretéhez, hogy senki ne maradjon közömbös a szegénység és a kirekesztés drámája iránt”. Castillo bíboros a részvétnyilvánításában megjegyezte: Gustavo Gutiérrez „egész életében az Egyház mellett állt, a legnehezebb pillanatokban is hűséges maradt, mindig emlékeztetve minket arra, hogy az igazi pásztorznak gondoskodnia kell juhairól, különösen a szegényekről... Hálát adunk Istennek, hogy

volt egy hűséges teológus papunk, aki soha nem gondolt a pénzre, a luxusra, semmi olyasmire, ami miatt az ember felsőbbrendűnek gondolhatná magát”.

Gutiérrez Peruban orvostudományt és irodalmat tanult, majd a belgiumi Leuvenben pszichológiát és filozófiát. Később a Lyoni Katolikus Egyetemen, Rómában és Párizsban teológiát hallgatott. Az elmúlt négy évtizedben számos művet írt, kezdve *A felszabadulás teológiája* című, 1971-ben megjelent fő művével, amelyben a politikai és társadalmi felszabadulásról, azaz a szegénység és az igazságtalanság közvetlen okainak megszüntetéséről, a peremre szorultak és elnyomottak emancipációjáról, az önzés és a bűn alól való teológiai felszabadulásról gondolkodott. Latin-Amerika fájó társadalmi problémái, a zsinat tanításai és az evangéliumra való állandó hivatkozás ihlette ezeket a gondolatokat, amelyeket később számos más kötetben is kifejtett.

Utolsó könyveinek egyike a (magyarul a *Magyar Kurír* gondozásában kiadott) *A szegények oldalán (Dalla parte dei poveri)*, amely 2013-ban jelent meg, és amit a Hittani Kongregáció akkori prefektusával, Gerhard Ludwig Müller bíborossal közösen írt. Teológusok, Vatikán-szakértők

egyedülálló műként üdvözölték a kötetet, amelynek két szerzője közül az egyik a felszabadítási teológia egyik vezető képviselője, a másik pedig annak az egykori Szent Hivatalnak a prefektusa, amely éppen erről a teológiáról adott ki két nyilatkozatot is az 1980-as években. Régóta tartó barátság fűzte őket egymáshoz, valamint a világgazdaság és az európai teológia fejlődése iránti aggodalmuk is közös volt. Ezt maguk is kifejtették Rómában, azon a Via della Conciliazione-n tartott előadáson, amely azzal zárult, hogy Gutiérrez a perui Andok szegény parasztjainak jellegzetes poncsóját ajándékozta a német bíborosnak. Gutiérrez ezen az eseményen feledhetetlen szavakat mondott a „szamaritánus Egyházzal”, az irgalmas szamaritánus Ferenc pápa számára is oly kedves evangéliumi példázatából kiindulva.

Gerhard Ludwig Müller bíboros „nagy barátjának”, valamint „e szá-

megbecsüléssel teli visszaemlékezés Pedro Ricardo Barreto Jimeno bíborostól, a Huancayo-i Főegyházmegye nyugalmazott érsekétől származik, aki ott volt Gutiérrez mellett az utolsó napjaiban. „Nagyon nyugodtnak találtam; elmondta, hogy nehéz pillanatokat élt át, de derűs volt és reménnyel teli... Azt mondta, hogy érdemes volt megtennie mindazt, amit az életében tett.” Barreto érsek egy anekdotát is elmesélt: „Egyik nap nagyon gyenge volt, én önkéntelenül levettem a mellkeresztemet, és a mellkasára helyeztem. Először zavarba jött, aztán elmosolyodott. Nem kíváncsisággal tettem ezt, inkább annak kifejezéséül, amit ő az Egyház iránti hűségéből elszenvedett. Krisztus szenvedését élte meg az Egyházban, sértésekkel, elutasításokkal... Ezért ez a kereszt a feltámadás jele.”

Gustavo Gutiérrez és Gerhard Ludwig Müller A szegények oldalán – A felszabadítási teológia című kötet

zad egyik legnagyobb teológusának” haláláról beszélt a vatikáni médiának adott nyilatkozatában. „Ő a felszabadítási teológia atyja keresztény értelemben, nemcsak szociológiai, ideológiai, politikai értelemben, hanem integrált módon, és jelen van, megmarad az Egyház teológiai gondolkodásában.” Egy másik, szeretettel és

megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházból.

Thullner Zsuzsanna
Forrás és fotó: Vatican News
olasz nyelvű szerkesztősége

Prófétaként emelte fel hangját a bünszervezetek ellen

Meggyilkolták Marcelo Pérez mexikói papot

A negyvenes éveiben járó, őslakos származású jezsuita papot október 20-án gyilkolták meg Chiapasban motoros férfiakkal, miután vasárnap szentmisét mutatott be. Elkötelezett volt a béke és az emberi jogok védelme mellett.

Marcelo Pérez nem sokkal a szentmise után lépett ki a mexikói Chiapas állambeli San Cristóbal de Las Casas város Cuxtitali kerületében található plébániájáról. Készült a következő eucharisztikus liturgiára, de a guadalupai templomba már nem érkezett meg. Több lövéssel gyilkolták meg a mellette elhaladó motorosok, furgonjának kormányán fekve találták rá.

A negyvenes évei elején járó jezsuita pap azon a vidéken a béke, a kiengesztelődés iránymutató, prófétai képviselője volt, az emberi jogok kitartó védelmezőjének tartották. Tízötlet őslakos volt, mindig gondoskodott népéről, védte őket a bántalmazástól és a zaklatástól. Egy nemrégiben adott interjúban határozottan kijentette, hogy „Chiapas állam egyre nagyobb veszélyben van,

mert a szervezett bűnözés uralja”, és azt is elmondta, hogy több százezer pesós vérdíjat tűztek ki a fejére. Meggyilkolása nagy felháborodást váltott ki a nép körében, és az állami hatóságok is elítélték a bűncselekményt.

Az ENSZ elfogadhatatlannak tartja a történeteket, és azonnali mélyreható vizsgálatot követelt. A Mexikói Püspöki Konferencia fájdalomnak adott hangot: „Ez az erőszakos cselekmény – írták a püspökök – nemcsak egy értékes lelkipásztorról fosztja meg

a közösséget, hanem elhallgattatott egy olyan embert, aki fáradhatatlanul küzdött a térség békéjéért és igazságosságáért.”

Két másik jezsuita pap két évvel ezelőtt vesztette életét: Chihuahua államban álló templomuk udvarán fegyveresek meggyilkolták őket. Idén is meggyilkoltak már egy katolikus papot Mexikóban: Isaías Ramírez González atya halálának körülményeit még mindig homály fedi, az ő holttestét augusztus 15-én találták meg egy hid alatt Guadalajara városában, Jalisco állam fővárosában. A Chiapas és Jalisco között áthaladó kábítószer- és csempésztútonalak ellenőrzése miatt Mexikó két legerősebb bűnözői kartellje, a Sinaloa és a Jalisco Nueva Generación között ádáz háború dúl. Papi szolgálata során Marcelo atya kulcsszerepet játszott a térség összetett társadalmi problémáinak felmutatásában, különösen Pantelhó és Simojovel területén, ahol tüntetéseket és társadalmi mozgalmakat vezetett az emberkereskedelem, a fegyverkereskedelem és

a természeti erőforrások kizsákmányolása ellen. Egyik alapítója volt a 2019-es mezoamerikai ökológiai egyházi hálózathoz.

Felipe Arizmendi bíboros, San Cristóbal de Las Casas emeritus püspöke így emlékezik a meggyilkolt papra: „Ő volt az egyik első őslakos pap, akit plébánosként felszenteltem. Mindig elkötelezett volt az igazságosság és a béke mellett az őslakos népek között. Soha nem keveredett bele a pártpolitikába, de mindig azért küzdött, hogy Isten Országának érté-

kei éljenek a közösségekben. Ezek az igazság és az élet, a szentség és a kegyelem, az igazságosság, a szeretet és a béke értékei... Meggyilkolása ismét rámutat arra az erőszakos légkörre, amely Chiapasban és az ország nagy részében elszabadult. A társadalom szétesése a családok tönkretételével kezdődött, és a fegyveres csoportok büntetlenségével erősödik.”

Forrás és fotó: Vatican News
olasz nyelvű szerkesztősége
Fordította: Thullner Zsuzsanna

Isten örök és érvényes temploma maga az ember

Szolzokon megünnepelték a vártemplom bicentenáriumát

Berta Tibor dandártábornok, püspök, katonai ordinárius főcelebrálásával október 27-én délelőtti szentmisét mutattak be a szolnoki Magyarok Nagyasszonya-vártemplomban, amelyet kétszáz évvel ezelőtt szenteltek fel.

A Magyarok Nagyasszonya-vártemplom felszentelésének bicentenáriumát programsorozattal ünnepelték a szolnokiak. Október 6-án volt a búcsúi nagymise, 13-án a templom történetéről, majd 19-én Galgóczi Erzsébetről és a Magyarok Nagyaszonjáról hallhattak előadásokat az érdeklődők. Október 20-án a Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat részvételével és a felsőgödi kórus zenei szolgálatával mutatták be a 11 órai szentmisét. Október 24-én egész napos szentségimádást tartottak a vártemplomban. Lelkipályázatos beszédek is hallhattak a hívek 24-én Vizy Domonkos, majd 25-én Hartung Ferenc atyáktól. Ezen a napon a Magyar Honvédség Légierő Zene kara adott koncertet, 26-án pedig dicsőítő imádsággal, papjaikért bemutatott szentmisével készültek az ünnepre a szolnoki hívek. A jubileumi programsorozat keretében pályázatot is hirdettek *A vártemplommal megújuló szolnoki várnegyed* címmel.

Az 1822–1824-ben épült templom 1919-ben, a román megszállás idején annyira megsérült, hogy a tornya bezuhant a templomtérbe, így a két világháború között fel kellett újítani az épületet. Legutóbbi renoválása 2019-ben fejeződött be. A várplébánián rendezvénytermet alakítottak ki, most pedig szálláshelyet, melyet az október 27-ei szentmise után áldott meg Berta Tibor püspök.

A 200. évforduló ünnepén, 27-én megtelt a hívekkel a templom. Az egyszerű, fehér, klasszicista templombelső főoltárképén a Magyarok Nagyaszonja látható, alatta Szent Mihály arkangyal, aki legyőzi a gonoszt. Előtte, a szentélyben foglalt helyet a helyi Jubilate felhőtkórus és a Csillagfény gyermekkórus, amelyek már a szentmise előtt rövid koncertet adtak Kómár István atya vezényletével.

Ecce sacerdos magnus – hangzott az ének, amelynek hangjaira bevonult Berta Tibor tábori püspök, Gáspár István plébános, Hartung Ferenc plébánoshelyettes, Székiba Tibor jászberényi görögkatolikus pap, Jakab Krisztián diakónus és a leendő akolitusok. Gáspár István köszöntötte Berta Tibort, a meghívott vendégeket és a híveket.

Az *Izajás próféta könyvéből* vett olvasmány a törvény megtartásának fontosságára figyelmeztetett, és ígéretet tett arra, hogy eljön a szabadság, s akkor „házam minden nép számára az imádság háza lesz”. A *Szent Pál első korintusi levéléből* származó szövegrész arra emlékeztette a híveket, hogy ők Isten temploma, az alap pedig Krisztus, mindenki ügyeljen hát arra, hogyan épít rá: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek? (...) Mert Isten temploma szent, és ti vagytok az!”

A Szent János apostoltól vett evangéliumi részletben Jézus és a szamariai asszony párbeszéde bontakozott ki arról, hol kell imádni az Urat, Jeruzsálemben vagy ezen a hegyen. „Az igazi imádók Lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát” – figyelmeztetett Jézus.

Berta Tibor püspök szentbeszédében először a szentírási részeket magyarázta. „Az első keresztény nemzedékek abban látták az Ő- és az Újszövetség közötti különbséget, hogy az előbbi test szerintinek gondolták, míg az utóbbit Lélek szerintinek.

forumnak, görögül *baszilikának* hívták. Itt kiemelt helyre állították a püspöki széket. A püspök tanított, végzte a szent cselekményeket, foglalkozott a hívek ügyeivel, és kapcsolatot tartott más egyházakkal. Hippói püspökként Szent Ágoston nemcsak nagy teológiai műveit írta, hanem a hívek apró-cseprő, akár „tyúkpereknek” számító ügyeivel is bajlódott nap mint nap. A bazilikák oszlopcsarnokaiban a kor szokásának megfelelően – a bálványimádás elkerülése végett – ekkor még nem voltak szobrok, képek.

A 4–5. századtól került a középontba az elmozdíthatatlan oltár a belső tér keleti fala előtti emelvényen elhelyezve. Vele szemben volt a főbejárat, a nyugati falon. Egészen a reneszánsz korig keletelték a templomokat: a felkelő nap, amely Jézus

kozásra, hanem a közösség önértelmezését is kifejezte – magyarázta a püspök. – A templomot a zárandok egyház otthonának tekintették. Az Hagia Sophia a mennyi Jeruzsálemet jelenítette meg, ugyanúgy, mint a román kori és a gótikus templomok, amelyeknek főbejárata fölött az utolsó ítélet Krisztusa látható.

Mit akarunk látni itt, Szolzokon, a kétszáz éves templomunkban? – tette fel a kérdést a főpásztor. – Mai korunkban elterjedt nézet, hogy az Istennel való kapcsolattartáshoz nincs szükség közvetítőkre, papokra, egyházra, szentmisére, sem pedig templomra, hiszen Isten mindenütt jelen van, s az ima nem kötődik helyhez és időhöz. Akik ezt a véleményt képviselik, azok az egyetemes keresztény istenképiségre építik állításukat, hiszen a mindennekeftel való Isten valóban átöleli a kozmoszt, bennünket.

Isten a kinyilatkoztatásban megmutatta nekünk önmagát, elmondta, ki ő valójában. Testet öltött ebben az időben, ezért az imádkozás, az Istennel való beszéd és az istentisztelet is illendő, hogy „testet öltő” legyen – hangsúlyozta a püspök.

„Élek, de már nem én élek, hanem Krisztus él bennem.” A szentáldozás tehát az embert felemelő, átváltoztató esemény. Jézust magunkhoz venni az Eucharisziában spirituális és a teljes embert érintő folyamat. Engedem őt bebocsátani magamba, énem átalakul, és megnyílik a velem, illetve a másokkal való teljes közösségre. Az áldozás akkor éri el a tökéletes mélységét, ha imádás övezi – magyarázta Berta Tibor.

A templom annak az Úrnak a jelenléte, aki a szentmise ünnepeléséből el akar vezetni minket magához. A templom, ahol a tabernákulum előtt örökmécse ég, mindig több mint építmény: az Úr itt eucharisztikussá akar tenni bennünket. Az utolsó vacsora titka meghatározó az életünkben. Soha ne veszítsük szem elől, hogy Krisztus követését a mindennapokban kell valóra váltanunk: legyenek Isten által lefoglalt, krisztusi, emberek – buzdított a püspök. – A kereszténységünk értékei olyan kincsek, amelyek nélkül a társadalom nem is létezhetne.

A püspök végül kitért arra, hogy Robert Schuman, Konrad Adenauer és Alcide De Gasperi keresztény Európát álmodtak meg, s megélték a keresztény értékeket az életükben. Majd hozzátette: Gasperi és Schuman boldogáavatási eljárása folyamatban van, s a német Adenauert is felterjesztették már a boldoggá avatásra.

Félthetjük az ideológiai irányzatoktól a Földet, Európát, hazánkat, de a megoldás abban rejlik, hogy újra felfedezzük kereszténységünk valóságát, és megpróbáljuk minden téren életre váltani a hétköznapijainkban. Ez nehéz feladat, ám a kereszténység nem vallás, hanem életforma, amelyben élnünk kell. Ha a szentmise után kilépünk a templomból, vigyük magunkkal Krisztust oda, ahol a mindennapokban élünk – figyelmeztetett a püspök. – Ha rendben van a kapcsolatunk Istennel, az emberekkel és a természettel, akkor nem kell félnünk az ideológiáktól. A megoldás keresztény példamutatásunkban, a krisztusi szeretet megélésében keresendő. Ha el is bukunk ebben, újból és újból erre kell törekednünk. Kérjük ehhez azok segítségét, akiket itt, ebben a templomban kereszteltek, akik itt kötöttek házasságot, itt imádkoztak, innen indultak utolsó földi útjukra, s kérjük a templom megálmodóit és építőit is,

mégis templomról beszélünk, az a Lélek szerinti, hiszen „mint élő kövek, lelki templommá épültök”, melynek alapja maga az Úr. Az efezusiakhoz írt levélben Pál apostol egy másik képet is használ. Ebben a próféták és az apostolok adják az alapot, és a szegletkő Jézus Krisztus, a krisztushívők pedig benne épülnek egybe szent templommá. „Isten örök és érvényes temploma maga az ember” – hangsúlyozta a püspök –, hiszen a test a Szentlélek temploma.

Berta Tibor kitért arra, hogy az Egyház közösségét befogadó épületet a keresztény nemzetek szóhasználatában gyakran nem templomnak, hanem *egyháznak* nevezik. Ebben a kifejezésben jobban érezhető, hogy ez a hely valóban Krisztus közösségének otthona. Nálunk a nyelvújítás korában rögzítették a *templom* alakot.

A püspök ezután ismertette a templom létrejöttének történetét, egészen az 1. századtól kezdve. A *domus ecclesiae* olyan ház, amelynek terme nagyobb közösség befogadására is alkalmas volt. Tudjuk, hogy Pál apostol tanított Tirannosz házában, s a régészeti kutatások azt bizonyítják, hogy Afrikában és máshol is voltak háztemplomok.

A 3. század első felében megnőtt a krisztushívők száma, így nagyobb fedett térre lett szükségük. A vásárcsarnokot kezdték használni, amit latinul

szimbóluma volt, a püspöki szék fölötti ablakon ragyogott be a templomtérbe. Ekkor még nem volt szószék, orgona, tabernákulum vagy gyónatószek. A püspök a katedrán ülve tanított, a szent szövegeket pedig az ambóról olvasták fel. A 14. században a kolduló rendek hozták be templomaikba a szószéket. A szent zene ekkor az emberi hangra épülő gregorián volt, az orgona egyedül a királyok bevonulásának ünnepélyessé tételét szolgálta. A 12. századig nem őriztek oltáriszentséget tabernákulumban; a pasztofóriumban – azaz falba vájt szekrényben – csak a betegeknek szánt oltáriszentséget tartották a krizmával és az olajjal együtt.

A szent egyház nemcsak a híveket gyűjtötte össze az Istennel való talál-

Szent Pál nyomatékositja, hogy a bor és a kenyér Krisztus teste és vére, bennük a feltámadott van tehát jelen, és önmagát adja nekünk. *János evangéliumának* hatodik fejezetében, a kenyérszaporítás után ezt mondja Jézus: „Az én testem valóban étel, és az én vérem valóban ital.” Az Eucharisztia célja a mi átváltozásunk, az, hogy Krisztussal egy testté és egy lélekke váljunk. Az Eucharisztia Isten eleven templomává, Krisztus valóságos testévé akar átalakítani bennünket, az egész emberiséget. Krisztus eucharisztikus teste össze akar kapcsolni minket, hogy egygyé váljunk benne. Ő, aki az Eucharisziában teljesen jelen van, arra hív meg bennünket, hogy adjuk neki magunkat, úgy, ahogyan a galatáknak írt levélben olvashatjuk:

hogy segítsenek bennünket Krisztus útján! – zárta beszédét a főpásztor.

Berta Tibor a szentmise végén a Csillagfény gyermekkórus valamennyi tagjával kezét fogott, és gratulált nekik. A kórusok előadásában többek között Césár Franck *150. zsoltára* és Georg Friedrich Händel *Alleluja* is felcsendült. Az ünnepre megjelent Hanga Valéria *Történelem és hit: a szolnoki Vártemplom kétszáz éve* című könyve is, köszönetet mondtak érte a szerzőnek.

A mise után a templom előtt „születésnap” torta várta az ünnepelőket, majd Berta Tibor püspök megáldotta a várplébánián újonnan kialakított szálláshelyet.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Másokon segít az olimpikon

Találkozás Losonczy Dávid világbajnok birkózóval

(Folytatás az 1. oldalról)

Régóta bennem élt a szándék, hogy a versenyért járó pénzjutalmat felajánlom jótékony célra. Édesapám a példaképem, az ő életének része az adományozás. Régen még másképp láttam a világot, és nem értettem, miért csinálja. Idővel aztán megváltozott a gondolkodásom, ráébredtem, hogy mi az, ami igazán fontos, és hogy nem minden az anyagi jólétről szól. Hála Istennek, mindenem megvan. Úgy érzem, én se több, se kevesebb nem lennék az olimpiai ötödik helyért járó összegtől. Látunk dúsgazdag embereket, akik senkinek nem adnak a vagyonukból. A mohóság nagy úr a mai világban, és a külsőségek a fontosak. De úgy érzem, én sokkal többet nyertem, jobb emberré váltam azáltal, hogy a világbajnokságért és az olimpiai helyezéért járó pénzüsszeget másoknak adtam. Semmi nem hasonlítható ahhoz az érzéshez, amikor ott áll előtted könnyes szemmel az, akit kilakoltattak volna, ha nem segítesz rajta, és azt mondja, ilyen emberrel még nem találkozott. Ez sorsfordító élmény, ami életem végéig elkísér.

– Ismeri azokat az embereket, akiket megajándékoz?

– Eredetileg nem ismertem őket. A pesterzsébeti önkormányzat javasolta, hogy rajtuk tudnék segíteni, és az ő közvetítésükkel jutott el hozzájuk a támogatás. Apa is segít nekem az ügyintézésben.

– Van kötődése a Katolikus Egyházhoz?

– Járok templomba, hívő ember vagyok. Az olimpia előtt megáldottak a templomban, úgy küldtek a „harcmezőre”, ami sokat jelentett nekem. Gyerekkoromban édesapám „nyüstölésére” kezdtem templomba járni, de a hit olyan dolog, ami-re meg kell érni. Később érkeztem meg igazán. Amikor tavaly alul maradtam a világbajnoki döntőn egy bírói hiba miatt, úgy voltam vele, a Jóisten valamiért így akarta ezt. Nagyon megerősített a hitben, amikor egy hónappal később mégis jött a hír, hogy világbajnok lettem.

– A világbajnokságon nem adták meg a tust a döntő mérkőzésén. Hogy lehetett ezt elviselni?

– Már akkor azt nyilatkoztam, hogy valamikor a jövőben a Jóisten visszaadja ezt nekem. Nem kellett sokat várni, valóban visszaadta. Mindenki számára egyértelmű volt, hogy megvolt az a tus, még egy laikus is láthatta. Az is gazdagított, hozzám tett valamit, ahogyan elviseltem akkor ezt a helyzetet.

– Hogy volt képes erre?

– Ilyen a személyiségem. Az olimpián is voltak kétes helyzetek, akkor sem szóltam, nem kerestem kifogásokat. Mindig úgy kell megverni az ellenfelet, hogy semmibe ne tudjon belékötni a bíró. Akkor nem fordulhat elő igazságtalanság. Ha kikaptunk, el kell fogadni, és menni tovább.

– Egy rossz bírói döntést ugyanakkor nem lehet könnyű elfogadni.

– Rágódhattam volna hetekig, hónapokig, évekig akár. A múlt elmúlt. Az olimpián is csak egy hajszál választott el attól, hogy olimpiai bajnok legyek vagy akár harmadik

helyezett. Egyik sem jött össze. Győzhetném magam emiatt életem végéig. Mindenki azt mondja, na, majd 2028-ban... De az a lehetőség, ami most volt, már elmúlt, és nem lehet tudni, mit hoz a jövő. Az időt, ami alatt a múlton rágódunk, a jelentől vesszük el, és addig sem tudjuk a jövőt építeni. Én inkább a jelent igyekszem megélni, és hálás vagyok azért, amim van. A felajánlást is azért tettem, mert látom, mi az, ami igazán fontos az életben: a család, az, hogy együtt vagyunk, hogy egészségesek vagyunk. Ha ezek hiányoznak, lehet az embernek bármennyi pénze, nem lesz boldog, mert az igazán értékes dolgokat nem lehet pénzért megvenni. Nekem nagyon sokat jelent, hogy mindig éreztem a szüleim és az egész családom támogatását.

– A családban nem rivalizált egymással a három fiútestvér?

– Ez nem volt jellemző, mindig támogattuk egymást. Mindannyian birkóztunk, de a testvéreim abba hagyták ezt a sportot. Az idősebb

– A bátyám akkor nyert ezüstérmet a junior-világbajnokságon. Hatalmas motivációt jelentett számomra, hogy láttam, ő is képes rá. Az adta az újabb löketet, hogy egy barátom, Szőke Alex, akivel gyerekkorom óta együtt edzünk, 2016-ban világbajnok lett. Ettől lendületet kaptam. 2016-ban kerültem be a válogatottba. 2018-ban az U23-as Európa-bajnokságon ötödik lettem, 2021-ben a világbajnokságon második, 2022-ben harmadik, majd 2023-ban világbajnok. Most olimpiai ötödik helyezett vagyok.

– Mi az, ami miatt éppen a birkózásra tette fel az életét? Mi miatt tudott kitartani benne már gyerekként is? Hiszen rengeteg fájdalommal és sérüléssel járhat, ahogy két ember hatalmas erőt kifejtve gyúri egymást a szőnyegen.

– Sokat számított, hogy tehetséges voltam ebben a sportágban; ez megerősített, segített, hogy ne hagyjam abba. Az elért eredmények mellett pedig a kudarc is motivál. A birkózás nem csupán az életem része, ha-

nem az életem. Ettől vagyok az, aki vagyok. Rengeteget kaptam ettől a sporttól. Mindenki azt gondolja, hogy a sport mellett nem tanultam jól, de négyes-ötös tanuló voltam egészen a gimnázium végéig, az érettségim is jól sikerült. Most a Nemzeti Közszerológati Egyetem Államtudományi Karára járok, mert fontosnak tartom, hogy ne szokjon el a tanulástól az agyam. Ugyanakkor meg sem fordult a fejemben az, hogy másra tegyem fel az életem. Az első számú célom a birkózás, és az, hogy felkerüljek az olimpiai bajnokok falára is, ne csak a világbajnokokéra. Azért sportolok, mert dicsőséget szeretnék szerezni Magyarországnak, a családomnak és nyilván magamnak is. Ha majd abba kell hagynom a birkózást, szeretném továbbvinni az ESMTEK Birkózó Szakosztályát.

– Hogyan élte meg élete első olimpiaiját?

– Sajnos az olimpián nem sikerült elérnem, hogy mindig tökéletesen benne legyek a jelen pillanatban. Mentális blokkom volt az elődöntőben, de tulajdonképpen az egész olimpián. Nem jött ki belőlem az az átütőerő, ami a világbajnokságon bennem volt. Ezt már az első meccsemn éreztem. Túl nagy nyomást helyeztem magamra azzal, hogy csak az első hely érdekelt, semmi más. A bronzmérkőzést szinte odaadtam az ellenfelemnek, fejben már itthon voltam. Nem könnyű feldolgoznom az olimpiai szereplésemet. Az elődöntő után életem legkeményebb huszon-

nég órája következett. Nem tudom szavakba önteni, milyen mentális küzdelmet éltem meg önmagam-mal. Tudtam, hogy kikaptam, és nem lehetek olimpiai bajnok, de van még egy bronzmérkőzés, amit meg kellene nyernem. Jobb vagyok a másíknál, de nem itt lenne a helyem. Gondolatok ütköztek a fejemben, küzdöttem magammal. A bronzérem már nem érdekelt. Sírógörcs jött rám, azt kívántam, valaki mentsen ki ebből a helyzetből. Most már mosolyogva tudok beszélni erről a belső küzdelemről, mert megtapasztaltam általa valamit, amit korábban még soha, és ettől a tapasztalatától is több lettem. A bronzmecs-csen csak egy hajszálon múlt, hogy nyerek, de az utolsó leküldésnél jött egy blokk. A videón látszik, hogy ha csak egy centit mozdulok előre, én vagyok az olimpiai bronzérmes, és nem a dán fiú. Az elődöntő ugyanakkor jobban fáj, mert olyan embertől kaptam ki, akit addig háromból háromszor elég könnyedén megvertem. Valami miatt most neki állt a zászló. Sokat hibáztam az olimpián, meg kell keresnem ezek okát.

– Mik voltak a legjobb pillanatai a pályafutása alatt?

– Hihetetlen volt, amikor bejutottam a világbajnoki döntőbe, és ezzel bekerültem az olimpiára. Feledhetetlen és egészen egyedülálló élmény volt a világbajnoki cím utólagos odaítélése is. Mindenki azt mondja, ez azért nem olyan, mint ha ott nyertem volna meg a versenyt, de éppen ettől különleges. Ilyen óvás nincs, és mégis van, és éppen az én esetemben. Az olimpián is voltak szép pillanataim. Az idei Európa-bajnokot megvertem, őt tartottam a legnagyobb ellenfelemnek. Talán túl hamar örültem ennek, túl hamar ünnepeltem. Ez egy hiba a „gépezetben”, amit ki kell javítani.

– A hite összkapcsolódik a sporttal?

– Mindig jó érzés, hogy nem egyedül küzdök. Ha nehéz napjaim vannak, és nem úgy megy az edzés, ahogy szeretném, jó tudnom, hogy van valaki, akihez odafordulhatok, és mindig segít rajtam. Nagyon fontos, hogy az ember hinni tudjon valakiben, de az is, hogy a sportoló higgyen magában. El kell hinnie, hogy képes bajnokká válni, különben sosem lesz az. Amikor a barátom világbajnok

lett, akkor döbbsentem rá, hogy ez a lehetőség számomra is adott.

– A sport a mindene?

– Az olimpia óta diplomata munkát végzek, sok interjút adok, de ezt nem érzem annyira a magaménak, mint amikor a szőnyegen birkózok. Sokan büszkék rám, érdeklődnek irántam, így fontosnak tartom, hogy nyilatkozzak. Azt remélem, a megszólalásaimmal sok gyereket motiválhatok arra, hogy belevágjon ebbe a sportba, és lemenjen a terembe birkózni.

– Önnek volt példaképe?

– Mindig édesapám volt a példaképem. Amit ő az életben csinált, azt áttettem a birkózásba. Példa számomra a kimagasló munkabírása, az, ahogyan az emberekkel bánik, s az is, hogy honnan jött, és hová jutott. Apa nem sokat dicsért engem, és talán éppen ez az, ami miatt nem tudok elszállni magamtól. Az első magyar bajnokságon, amit gyerekként megnyertem, akkor sem azt éreztem, hogy apa felel, hanem inkább azt, hogy vigyáz, el ne bízzam magam. Így akármilyen eredményt érek el, ma sem érzem magam többnek másoknál. Anya pedig mindennek a pozitív oldalát emelte ki, mindig jót mondott rólam. Így megvolt az életemben az egyensúly a visszahúzó és a felhúzó erők terén. Anyukám sosem féltett túlságosan, de ha megbetegszem, mindig mellettem van. Ott volt minden versenyemen, videózt, és torkaszakadtából üvöltve szurkolt nekem. A szüleim a mai napig mellettem állnak, ennél jobb családi háttér nem is lehetne.

– A jövő birkózóinak mit üzenne, miért jó ez a sport?

– Hatalmas pozitív visszacsatolást ad, ha valakit legyőzöl, mert megtapasztalod, hogy erősebb, jobb vagy nála. Ez leírhatatlan boldogságérzet, amit sehol máshol nem találok meg az életben. Megéri mindennap lejönni érte az edzőterembe, és „meghalni” az edzéseken. Ráadásul így egy család, egy klub tagja leszel az ember, olyan kapcsolatokra teszel szert, amelyek egy életen át elkísérik. A mai világban nagyon fontos, hogy legyen valaki, akire az ember támaszkodhat. A birkózás személyiségformáló sport. Nem az lennék, aki most vagyok, ha nem volna jelen az életemben. Az eredmények, győzelmek és a csalódások, vereségek kettőssége miatt egy-szer fent, másszor lent van az ember. Nagyon megerősítő tapasztalat, hogy mindig mindenhol felálltam. Nekem már annyit adott a birkózás, hogy egy életen át merithetek belőle.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

RÉGISÉG

ANTIK bútort, festményt, órát, régiséget, csillárt, HAGYATÉKOT veszek. Ingyen LOMTALANÍTOK. Kozák János T.: 06/30-735-0043

RÉGI könyveket, képeslapokat vásárolok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órákor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órákor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikikon a templom karitáscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláda elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órákor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órákor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varosmajori-plebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órákor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért Budapesten és Egerben a következő napokon: november 6., szerda, december 6., péntek. A boldoggáavatási szándéokra mondott szentmiséket 7 órákor élőben közvetíti a budapesti városmajori Jézus Szíve-templomból (Budapest XII., Csaba utca 5.) a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából (Szent János Apostol és Evangélista-főszékesegyház, Eger, Pyrker tér 1.) a Szent István Rádió.

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelőkápolnájában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombati, a reggeli szentmisék végétől az esti szentmisék kezdetéig egész napos szentségimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüldítelek titeket!” (Mt 11,28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoporthok, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközség weboldalán <https://szentannaplebania.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail-címen kérhető.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móríz Zsigmond út 141.): december 5-én 16 órától 8-án 13 óráig ADVENTI lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 12-én 18 órától 15-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Életszakaszok belső gyógyulása”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN

december 7-8. | 2 nap | 59.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN

december 14-15. | 2 nap | 79.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN

február 9-12. | 4 nap | 349.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA,

CASCIABA ÉS ASSISBE

március 10-16. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 12-16. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

március 12-17. | 6 nap | 414.900 Ft/fő

HÚSVÉT RÓMÁBAN

április 17-21. | 5 nap | 374.900 Ft/fő

HÚSVÉT MEDJUGORJÉBAN

április 17-21. | 5 nap | 139.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

május 1-4. | 4 nap | 334.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoport-jainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kététenként szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Baththány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kététenként szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2024. november 6., 20., december 4., 18. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272).

Egy hétvége, amely visszahozza a fényt az életébe! Ne félj, nem ítélek el! Ne sírj, ne bánkódj! Az abortusz, a vetélés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozókat hívjuk lelki-gyakorlatra Győrbe, 2024. november 7–11. között. Jelentkezés: nefeljnemitellek@gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

MÉCS Napok – fiatal pároknak. Lelkigyakorlatot tartanak Budapesten, a budatétényi verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.) 2024. november 15-17., péntek estétől vasárnap délutánig. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és jegyespárokat, valamint a három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra. A programot Papp Tihmér OFM atya vezeti. Jelentkezési határidő: 2024. november 8., péntek. További információ: <https://mecshonlap.hu>

MÉCS Napok – házaspároknak. Lelkigyakorlatot tartanak Budapesten, a budatétényi verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.) 2024. november 22-24., péntek estétől vasárnap délutánig. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a három évnél régebb óta szentségi (vagy rendezhető) házasságban élő házaspárokat a következő alkalomra. A programot Bakos Rafael OCD atya vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: október 22. Jelentkezési határidő: 2024. november 17., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu>

BÚCSÚ

Koncertmise lesz a bujái búcsú ünnepén november 10-én, vasárnap 11 órától, énekes szólistákkal, W. A. Mozart műveiből. Ünnepi búcsúi nagymisét celebrál, szentbeszédét mond és a körmenetet vezeti: Szerencsés Zsolt kanonok, esperes, dorogi plébános, közreműködik a Szent Gellért együttes.

ÉLETVÉDŐ NAP

Válaszd az életet! címmel az MKPK Családügyi Bizottsága idén Szegeden, a Katolikus Házban (Szeged, Dugonics tér 12.) rendezi meg az országos életvédő napot 2024. november 23-án, szombaton a Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynökségével együttműködve. Az életvédő nap célja, hogy fórumot teremtsen azok számára, akik lelkipásztorként, pedagógusként, hitoktatóként, plébániai munkatársként vagy önkéntesként fontosnak tartják az élet védelmét, és ehhez környezetükben – a közeljövőben vagy később – szeretnének hozzájárulni. Az ő munkájukat, kezdeményezéseiket szeretnék előadásokkal, jó példák, tapasztalatok bemutatásával és megosztásával bátorítani és segíteni. A részvétel ingyenes és regisztrációhoz kötött. A résztvevőknek a szünetekben frissítőt és szendvicsebédet biztosítanak. A regisztrációt érkezési sorrendben tudják elfogadni. Kéri, hogy mindenki egyénileg regisztráljon, legkésőbb november 15-ig. A programmal kapcsolatos további információ: <https://pasztoralis.hu/valasz-dz-az-elelet>

LELKIPÁSZTORI NAPOK

„Szüntelenül imádkozzatok!” (1Tessz 5,17) – Lelkipásztori napok az ima évében címmel kerül megrendezésre az Országos Lelkipásztori-Teológiai Napok Esztergomban, a Szent Adalbert Rendezvényközpontban (Esztergom, Szent István tér 10.) 2024. november 25., hétfő – 2024. november 27., szerda között. Részletes program, jelentkezés és bővebb információ: <https://oli.katolikus.hu/>. E-mail: oli@katolikus.hu. T.: 06/30-640-1059 (munkanapokon 10-16 óra között).

EMLÉKMISE

Rekvium az egyházi iskolák elhunyt tanáriáért és diákjaiért Budapesten, a Margit körüti ferences plébániatemplomban (Budapest II., Margit körút 23.) november 16-án, szombaton 16 órákor. A főcelebráns Balogh P. Piusz O. Praem., gödöllői premontrai apát, a házigazda Lukovits Milán OFM lesz. A szentmise után szeretettel várják agapéra a férfi és a női szerzetesrendek, az evangélikus, a görög- és a római katolikus, valamint a református egyházak által fenntartott iskolák jelenlegi és egykori tanárait, növendékeit.

CSALÁDI LELKINAP

Sárváron, a Szent László Katolikus Iskolában (Sárvár, Dózsa Gy. u. 28-30.) 2024. november 23-án, szombaton 9 órától egyházmegyei családi lelkinapot szerveznek. Korosztályos gyermek-programokkal, felnőtteknek szóló előadásokkal várnak mindenkit szeretettel. A 15 órákor kezdődő ünnepi szentmisét Székely János szombathelyi megyéspüspök mutatja be.

ELŐADÁS

„Képz(e)l(t) beteg” címmel új előadás-sorozat indul a Pázmány Szabadegyetem keretében Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán (Budapest VIII., Szentkirályi u. 28., Gy102-es terem) 2024. október 24. és november 28. között, csütörtök délelőttönként. „Életkorunkra, képzettségünkre és bármely más meghatározó adottságunkra tekintet nélkül, mindennapi életünk részét képezi az orvosokkal, az egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolat, amelynek középpontjában a magunk vagy hozzátartozóink egészsége, élete és méltósága áll. A »Képz(e)l(t) beteg« című előadás-sorozat ezt a mindennapi, »laikus« gyakorlatot és tapasztalást segíti (jog) tudatossá és érthetővé tenni, megfogalmazva az etikai, teológiai,

Vásároljon 2025-ös *Új Ember* naptárat!

Új Ember Kalendárium 1890 Ft

Új Ember Zsebnaptár 890 Ft

Liturgikus asztali naptár 790 Ft

Új Ember forgatós falinaptár 690 Ft

Egylapos falinaptár 60 Ft

A naptárak megvásárolhatók az Új Ember könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.), valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC

Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Órbottyán, Dózsa Gy. u. 3., Pf. 10.

Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161

Tel.: +36 28 360 170

E-mail:

gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

jogi és egyéb társadalomtudományi kérdéseket és dilemmákat. Mivel az e körben felmerülő kérdések és dilemmák jelentős részére nincs többségi, társadalmilag általánosan elfogadott válasz, így azokat az előadás-sorozat sem kívánja kizáró módon megválaszolni, de igyekszik olyan ismereteket, összefüggéseket és érveket felsorakoztatni, amelyek hozzásegíthetnek, hogy ne mi legyünk a megmosolyogni való »képzelt beteg« saját életünk színművében.” Bővebb információ: <https://ppke.hu/pazmany-szabadegyetem-jak-kepzett-beteg>

VETÉLKEDŐ

Történelmi vetélkedő nem csak görögkatolikusoknak. A budapesti Szent Anna Görögkatolikus Gimnázium és Technikum történelemversenyt hirdet 7–8. osztályos, Kárpát-medencei katolikus tanulók számára. A verseny témája: Széchenyi István, a reformok embere; Széchenyi Magyarország felzárkóztatásának érdekében végzett gyakorlati tevékenysége. A versenyre háromfős csapatok jelentkezését várják. A vetélkedő közzfordulós. Nevezési

Meghívó

Székely János: Az ötödik evangélium könyvbemutató est

„A Szentföldet évszázadok óta nagyon sokan (pl. VI. Pál pápa, de a hagyomány szerint már Szent Jeromos is) nevezték így: „ötödik evangélium”. Valóban, ez az a hely, ahol a végtelen, teremtő Isten belépett az időbe, ahol megszólalt a próféták által, ahol testet öltött. Olyan hely, ahol az ég és a föld összeér. Aki a Szentföldön nyitott szívvel jár, megérzi ezt az egészen rendkívüli jelenlétet.” (részlet az előszóból)

2024. november 4., hétfő, 17:00 óra

Párbeszéd háza (1085 Budapest, Horánszky u. 20.)

Az est résztvevői Székely János r.k. püspök,

a könyv szerzője,

Böjte Csaba, ferences szerzetes,

L. Simon László, József Attila díjas író,

az est moderátora Gianone Péter újságíró.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Misszió Tours Utazási Iroda

Tel.: +36 20 565 3258, +36 20 336 0016

www.missziotours.hu www.misszioutazas.hu

„Jót s jót!”

Engedélyszám: U-000828

határidő: 2024. november 15. Az első forduló pályamunkáinak beküldési határideje: december 15. További információk: <https://hd.gorogkatolikus.hu/Tortenelmi-vetelkedo>

KIÁLLÍTÁS

„Istennek Kintses Tárháza” címmel kiállítás tekinthető meg az esztergomi Bibliotheca ferences vonatkozású ritkaságaiból Esztergomban, az Esztergom Főszékesegyházi Könyvtárban (Esztergom, Pázmány Péter u. 2.). A kiállítást rendezte: Dobó Judit, Németh Boglárka, Ócsai Eszter.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág, előfizethető
a kiadónál, a postán.

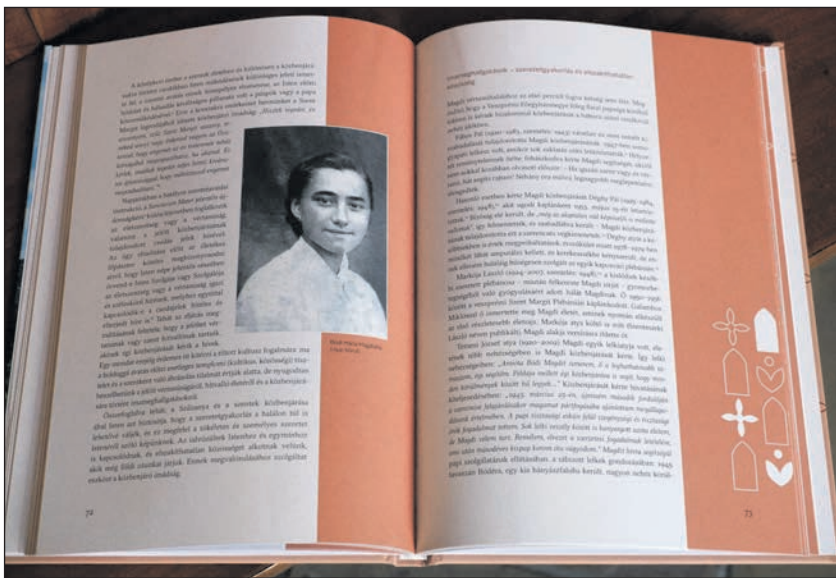
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2024. október 28.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvany Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla, Fábán Attila
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mik@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 5460 Ft, fél évre: 10 920 Ft, egy évre: 21 840 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Bódi Mária Magdolna emlékezete

Bódi Mária Magdolna öröksége címmel népszerűsítő tanulmánykötetet adott ki a Veszprémi Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár. Az október 25-én, pénteken a veszprémi Bíró-Giczey Ház freskós szobájában tartott könyvbemutatón Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa is részt vett.

Udvardy György veszprémi érsek köszöntötte a jelenlévőket. Hangsúlyozta, nagyon megtisztelő, hogy hazánk apostoli nunciusa is részt vesz az eseményen. „Erre a napra tettük Bódi Mária Magdolna sírjának feltárását Litéren, onnan érkezünk most erre a programra. Még nem történt meg a teljes feltárás, azonban megrendítő részt venni ezen” – fogalmazott a veszprémi főpásztor.

Ezt követően Michael W. Banach érsek szólt az egybegyűltekhöz. „A könyvbemutató kapcsán három dolog jutott eszembe. Az első az akadémiai kutatás fontossága. Ez mindig is

része volt katolikus hitünknek. Van egyetemünk, gimnáziumaink, iskoláink, ezáltal is hozzájárulunk a társadalom fejlődéséhez – mondta az apostoli nuncius. – Köszönöm azt az alapos kutatómunkát, amellyel összeállították ezt a könyvet.

A második lényeges dolog, hogy mindig találjunk valami igazságot. Amikor az emberek azt hallják, hogy van egy újabb vértanú, arra gondolhatnak, hogy a vértanúk különös, furcsa emberek voltak. De ha rendelkezésre áll egy jól elkészített és

bemutatott anyag, mint amilyen ez a könyv is, akkor mi, hívők, katolikusok pozitív módon tudjuk megmutatni magunkat. A munkánk nem ér véget egy könyv kiadásával. Ez szüli a harmadik gondolatot: Mindannyian arra vagyunk meghívva, hogy tanúságot tegyünk, ahogyan a leendő boldog is ezt tette.

Szerencsére nekünk nem egy totalitárius rendszerben kell tanúságot tennünk, ezért hálát adhatunk, de sok minden más veszélyezteteti a szabadságunkat. Gondolhatunk itt a vallás-szabadságot érintő fenyegetésekre, a nőikkel szembeni méltatlan bánásmódra, illetve bizonyos ideológiákból eredő elnyomásra, amely jelen van a mai világban. Így tehát mindannyian találhatunk olyan területet, ahol működünk áll tanúságot tenni – hangsúlyozta Michael W. Banach érsek.

Az apostoli nuncius beszédét követően Udvardy György érsek elmondta: április 12-én tartották azt a konferenciát, amelynek anyaga e kötetben megjelenhetett, Karlinszky Balázs igazgató szerkesztésében.

„Szeretnénk, ha ez a tudományos megalapozottságú kötet világos, pontos, precíz információkkal látna el katekétáinkat, iskoláinkat, hogy jó ismeretekre vezesse el az embereket Bódi Mária Magdolna életkörülményeivel, a korszakkal kapcsolatban” – fogalmazott a főpásztor.

Karlinszky Balázs, a Veszprémi Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár igazgatója a kötet kapcsán úgy fogalmazott: a könyv nem Bódi Mária Magdolna életrajza, „sokkal több annál. Azt a korszakot mutatja be, amikor Magdi élt, és amikor a boldoggáavatási eljárás megakadt”. A könyv megszületésében oroszlan részt vállalt Varga Tibor László levéltáros, aki 2010 óta gondozza és kutatja ezt a témát. A *Bódi Mária Magdolna öröksége* című könyv segít közelebb hozni az érdeklődőkhöz Bódi Mária Magdolna lelki „örökségét, aki életét Istennek szentelte, és hősiesen halt meg hitéért”.

Forrás és fotó:
Veszprémi Főegyházmegye

Együtt egy emberhez méltó életért Húszéves a nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központ

A nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központ megalapítása 20. évfordulóját ünnepelték október 17-én. Palánki Ferenc megyéspüspök megáldotta az intézmény lakóit és dolgozóit, a felújított épületet, átadták a Szent Kamill-díjat, és együttműködési megállapodás született a Kamillánus Kolostor és a Katolikus Szociális és Gyermekvédelmi Szakellátásokat és Szolgáltatásokat Fenntartók Fóruma között.

Az eseményen részt vett Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök; György Alfréd MI, a kamillánus rend osztrák tartományának generális delegátusa, tartományi előjáró; az Ajakon szolgáló kamillánus nővérek; Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója; Kis Józsefné, a Magyar Kamillánus Családok Társasága Egyesületének elnöke; Pregitzer Fruzsina érdemes művész; az egyházmegyei karitászmunkatársai; a helyi szociális ellátórendszer intézményvezetői; a rehabilitációs központ munkatársai, gondozottjai és a rokonok, közéleti személyiségek.

Dévai Marcell, a rehabilitációs központ vezetője köszöntőjében a „béke szigetének” nevezte az intézményt, amely távol a város zajától, Nyíregyháza egyik kertvárosi részében, a Kistelekiszőlőben található. „Előtte tő, mögötte nagy veteményes és gyümölcsös, az intézmény falai között pedig Lellisi Szent Kamill szellemében a tevékeny, biztonságot adó szeretet van jelen. Ez a szeretet a világ világossága, amely fényt áraszt az ide betérő emberek szívébe. Ezek az apró tevékeny szeretetselekedetek tesznek jobba bennünket és a minket körülvevő világot” – fogalmazott Dévai Marcell.

György Alfréd MI felidézte Anton Gots kamillánus atya (1934–2014) alakját, akinek a kezdeményezésére 1995-ben Nyíregyházán letelepedtek a kamillánus szerzetesek. A tartományi előjáró köszönetet mondott Bosák Nándornak, az egyházmegye első püspökének, valamint Palánki Ferenc jelenlegi megyéspüspöknek, hogy a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében megélhetik a rendalapító karizmáját: Krisztus szolgálatát a szenvedőkben.

Szabó Tünde kormánybiztos, országgyűlési képviselő köszöntő gondolatait Pregitzer Fruzsina érdemes művész tolmácsolta. Bajnay Kornél önkormányzati képviselő pedig Kovács Ferenc, Nyíregyháza polgármestere nevében köszöntötte az ünnepi esemény résztvevőit. Palánki Ferenc püspök az épület megáldása előtt Antiochiai Szent Ignác vértanú emléknapja kapcsán elmondta: „Antiochiai Szent Ignác Szent Péter apostol második utóda volt az apostol által alapított antiochiai közösségben. Ignácot elfogták, Rómába hurcolták, ám az út során biztató leveleket írt a közösségeknek. Így lett a neve Teophorosz, vagyis »Istenhordozó«.

Az az ember, aki odafigyel arra, hogy milyen helytállást vár tőle az Isten, istenhordozó lehet – mondta a főpásztor. – Szent Ignác arról is írt,

dés keresztjét hordozva egyre inkább hasonlítanak Krisztusra.

A bölcsességirodalomból ismerjük a gondolatot: Isten az élet barátja.

Átadták a „Cum matris corde” Szent Kamill-díjat

Megállapodást kötött a Kamillánus Kolostor a Katolikus Szeretetszolgálattal

hogy aki hittel él, az eucharisztikus életet tud élni, odaáldozva önmagát mások szolgálatára. Ez a nap erre irányítja a figyelmet, hiszen ebben az intézményben istenhordozókkal találkozhatunk, akik gondoskodnak a rájuk bízottakról, és akik a szenvedő

Azok, akik másokért élnek, az élet barátai tudnak lenni, és egyre inkább hordozzák magukban Istent. Legyünk istenhordozók, és hozzuk meg az életünk áldozatát isteni szeretettel, mert szeretet nincsen áldozat nélkül! A másikért való lét tesz igazán

Krisztushoz hasonlóvá, erre kaptunk meghívást” – fogalmazott Palánki Ferenc megyéspüspök.

*

Az eseményen megállapodás is született: a Kamillánus Kolostor az általa fenntartott intézménnyel csatlakozott a Katolikus Szociális és Gyermekvédelmi Szakellátásokat és Szolgáltatásokat Fenntartók Fórumához, amelyet a Katolikus Szeretetszolgálat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és az AGOTA Közösség idén áprilisban hozott létre. Az erről szóló megállapodást György Alfréd MI házfőnök és Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója, a fórum elnöke írták alá. A Kamillánus Kolostor által fenntartott nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központ több mint negyven

lemi-lelki fölemelkedését, fejlődését egyéni vagy közösségi formában.

A Szent Kamill-díjat elsőként Barabás Mihályné Erzsébet és Tóth Piroska Ildikó kapta, akik az intézmény munkatársai az alapítás óta. Mellettük minden dolgozónak megköszönték az eddigi munkáját.

*

A Szent Kamill Rehabilitációs Központ 2004-ben kezdte meg működését Nyíregyháza-Kistelekiszőlő területén. Ma már az alapítói és a fenntartói jogokat a nyíregyházi Kamillánus Kolostor gyakorolja. Az intézmény lakóotthoni ellátását az ország egész területéről igénybe vehetik a gondozottak és hozzátartozóik, az intézmény nappali ellátására pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye bármelyik településéről érkezhettek. A központ az évek során folyamatosan fejlődött a foglalkoztatások területén is.

A jelenlegi felújítási munkálatok során gyógytornaszobát alakítottak ki, interaktív táblát szereztek be, a lakószobákban és a konyhában nyílászárócserére történt, és az intézmény energiahatékonyságát is javították. A fejlesztéseket külföldi és belföldi adományozók, a fenntartó, illetve a kormány támogatta.

Az ellátást igénybe vevők mindennapjait igyekeznek hasznossá, élménydússá tenni. Hagyomány például az „önkénteshét”, melynek során erdélyi fiatalok érkeznek az otthonba, és az általuk szervezett programokba kapcsolódnak be a lakók. A Kamillánus Kolostor és az Osztrák Kamillánus Tartomány támogatásából évente egy-egy hetet táborszónak a gondozottak, amikor egészséges fiatalokkal töltenek együtt időt Partium, Erdély vagy Magyarország valamelyik városában.

A 2024-es évtől zene- és kutyaterápiás foglalkozást is biztosít az intézmény havi két alkalommal.

A nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központ nappali intézménye várja az olyan 18. életévüket betöltött értelmi vagy más fogyatékkal élő személyek jelentkezését, akik szeretnék egy közösség tagjai lenni, napközben szeretnék az idejüket hasznosan eltölteni, képességeikben fejlődni.

Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

HÍREK KÉPEKBEN

• **Baranya Vármegye Díszpolgára** címmel tüntették ki Uzsálné Pécsi Rita neveléskutatót (képünkön), Keresztes Andor plébánosnak pedig Magyar Nemzeti Identitásért díjat adományoztak. A Baranya vármegyei kitüntetések október 25-én a Komlói Színház- és Hangversenytérben tartott ünnepi közgyűlésen adták át.

• **Szent Vendel fogadalmi búcsút ünnepeltek** a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Vállaj község Szentlélek-templomában október 20-án. Kocsis Gábor plébános meghívására a szentmisét az ezüstmisés Illyés Csaba, a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye általános püspöki helynöke, irodaigazgatója mutatta be. A búcsú annak a megemlékezésnek volt része, melynek keretében a szovjet kényszer-munkatáborba elhurcoltak *Málenkij robot* című emlékművét is megkoszorúzták.

• **A Szent Margit program keretében** egy éven át havonta kisebb összeggel támogatjuk egy vagy több kárpátaljai iskolás tanulását. A Kárpátaljai Magyar Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet (GISZ) 2015 óta jelentős adatbázist hozott létre a segítségre szoruló családokról. Érdeklődni és támogatónak jelentkezni a szentmargitprogram@gmail.com e-mail-címen lehet.

Iskolautca program Kispesten

A budapest-kispesti Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda október 17-én csatlakozott ahhoz a nemzetközi kezdeményezéshez, amelynek fókuszában a tiszta levegő, a balesetmentes közlekedés és a tanulás támogatása állt.

Hagyományosan október 17-én tartják az „iskolautca” programot. A nemzetközi kezdeményezés célja, hogy a gyerekek számára biztonságos és egészséges környezetet biztosítsanak az iskolába jutás során, növeljék a gyerekek tanulási képességeit a reggeli rövid testmozgással, valamint részesévé tegyék az iskolát egy olyan programsorozatnak, amely Európa

keretében rajzokat készítettek az iskola bejárata előtti aszfalton; szalompályát alakítottak ki a kerékpárral, görkorcsolyával és rollerrel érkező társaiknak. Volt lehetőség hulahopp karikázni, focilabdával dekázni, vagy éppen a „Barátság padjain” kötetlenül beszélgetni. Bár a DÖK által szervezett rendezvényen nem volt kötelező a részvétel, gyakorlatilag teljesen kiürült az iskola, így az első tanítási óra előtt mintegy háromszáz diák és a tantestület több tagja is az iskolautcán – mozgással, vagy csak szimplán jó hangulatban – töltötte az idejét.

nagyvárosaiban ugyanabban az időben csalmosolyt az iskolába érkező diákok arcára.

Budapestben, a kispesti Reménység-iskolában október 16-án reggel 7 órától a XIX. kerületi Rendőrkapitányság munkatársai az iskolai diákönkormányzat (DÖK) kérésének megfelelően egy órára lezárták az intézmény bejárata előtti utca járműforgalmát. A szervező diákok

sek alapján már most tervezik, hogy – amennyiben az iskolavezetés támogatja az elképzeléseiket – tavasszal újra megszervezik a programot.

Forrás: Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda
Fotó: Kispest Magazin

Világszínvonalú fejlesztésekben vesznek részt Pázmányos hallgatók

Európában legrégebb óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végezhető külön mérnöki szakként a molekuláris bionika, ahol a hallgatók olyan kutatásokban és fejlesztésekben vehetnek részt, amelyek világszerte előremutatónak számítanak.

A globális gazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő tudományága a bionika: a legfrissebb adatok szerint piaca 2024 és 2034 között évente átlagosan 10 százalékkal fog növekedni. Jelentőségét mutatja, hogy idén a fizikai és a kémiai Nobel-díjat is a területhez kapcsolódó szakembereknek ítélték oda. Magyarország oktatási szempontból alakítja a trendeket a bionikában. A PPKE molekuláris bionika

dolgoznak. Idén a fizikai Nobel-díjat John J. Hopfield, a Princeton Egyetem kutatója és Geoffrey Hinton, a Torontói Egyetem kutatója nyerte el a mesterséges intelligencia területén kulcsszerepet játszó gépi tanulásos kutatásaiért, míg a kémiaiit megosztva David Baker az új fehérjék tervezéséért, Demis Hassabis és John Jumper a fehérjék háromdimenziós szerkezetének mesterséges intelligencia alapú meghatározásáért kapták.

„A mesterséges intelligencia és a neurális hálózatok alapjairól nálunk már első évfolyamon tanulnak a hallgatók, később pedig olyan kutatásba is bekapcsolódhatnak, amelyben már két éve azon dolgozunk, hogy az AlphaFold elnevezésű, mesterséges intelligencia alapú rendszer segítségével a fehérjék minél pontosabb neurális hálózat-rendszerét építsük föl. Az idei eredmények tükrében már kimondhatom, nálunk a diákok nemcsak az emberek életminőségét javító ismeretekre tehetnek szert, hanem már több mint húsz éve tanítjuk azt, amiért idén két Nobel-díjat is adtak” – emeli ki Cserey György, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának dékánja.

Az egyetemen Európában elsőként 2008-ban kezdték meg a molekuláris bionika alapképzést a Semmelweis Egyetemmel közösen, melynek keretében a hallgatók már az első évfolyamon bekapcsolódhatnak fejlesztésekbe, kutatásokba. Mivel az oktatók külföldi tapasztalattal rendelkeznek – van, aki a Harvardon, a Müncheni

Egyetemen vagy éppen Oxfordban tanult –, valóban nemzetközileg jegyzett kutatásokban vesznek részt. A szakemberek olyan eszközöket képesek fejleszteni, amelyek korábban a science fiction filmekben voltak láthatók. A PPKE ITK hallgatói folyamatosan fejlesztik a már több mint tízezer ember által használt LetSee applikációt, amely a látássérültek mindennapos problémáira ad hatékony megoldásokat, a kutató-fejlesztő csapat már több nemzetközi technológiai versenyen bizonyította, hogy fejlesztésük a legjobb eszközként javítja a látássérültek életminőségét. Intelligens protéziseken dolgoznak; egykori hallgatójuk, Tasi Benedek például az egyetemi éve alatt kezdte el fejleszteni azt az anatómiaiilag pontos robotkezet, amely nem a gép, hanem az ember oldaláról közelíti meg a művégtagok működését. Saját vállalkozásában a mai napig együttműködik az egyetemmel, hallgatóinak is gyakorlati helyet adva, és olyan kérdéseken dolgoznak, hogy a robotkéz vezérléséhez hogyan lehet bionikus ember-gép interfészt fejleszteni, milyen szenzorokat lehetséges integrálni a bőrbe, vagy hogyan lehet érzékeny, ám mégis tartós borítást készíteni a protézisre.

Forrás és fotó: Pázmány Péter Katolikus Egyetem ITK

Egyháztörténelmi verseny a Mindszenty 80 emlékévében

Márciusban Mindszenty 80 emlékévet hirdetett Udvardy György veszprémi érsek abból az alkalomból, hogy Mindszenty József zalaegerszegi apátplébánost nyolc évvel ezelőtt, 1944. március 5-én nevezték ki veszprémi püspökké. Az emlékévéhez kapcsolódóan rendezték meg a középiskolásoknak szánt Mindszenty 80 egyháztörténelmi versenyt, amelynek döntőjét október 22-én tartották a zalaegerszegi Mindszentyneumban.

A verseny tavasszal indult több írásbeli fordulóval és plakátkészítéssel. Negyvenegy csapat vállalkozott a versenyre, és a tíz legjobb jutott a döntőbe. A verseny kezdetén a

játékos, mégis komoly tartalmú feladatok. A megmérettetés második felében Kovács Gergely okleveles posztulátor, a Mindszenty-életút-kiállítás kurátora különleges kihívással

diákok részt vettek a *Küzdelem a lelkekért* című kiállítás megnyitóján a Mindszentyneum előtti téren, ahol Soós Viktor Attila egyháztörténész, a kiállítás kurátorát is meghallgatták, majd itt került sor a plakátpályázat díjazottjainak jutalmazására.

A verseny első részében a múzeum épületében és több külső helyszínen zajlottak a

készült a diákoknak: a versenyzők azt a feladatot kapták, hogy a csapatuk számára előzetesen kiosztott teremben vagy teremrészben tartsanak ötperces rögtönzött tárlatvezetést az adott témáról. A zsűri a pontozásnál a tartalmat, a kreativitást és az egyediséget is figyelembe vette.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye